Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Рôкъ XII. Скрентонъ, Па., Четверъ 16-го Юнія, 1904. Число 24. — Vol. XII. Scranton, Pa.. Thursday, June 16, 1904. No. 24.

На увагу всѣмъ мѣсцевымъ секретарамъ и всѣмъ членамъ „Р. Н. Союза“.

Доки не выйдуть новй статуты оголошенй друкомъ въ орґанѣ „Союза“, доти всѣ члены мають придержувати ся старыхъ статутôвъ.

С. Ядловскій,
головн. секретарь.

НОВИНКИ.

— ВЪ наслѣдокъ вôйны яку веде корабельный тростъ и его прихильники зъ компаніею Cunard, шифкарты зъ Европы до Америки страшно потанѣли. Дорога зъ Ливерпулъ до Ню Йорку або Бостону 3-ою клясою кораблями лініи Cunard Кампанія або Люканія коштуе лишь 25 долярôвъ; кораблями Умбрія, Етрурія, Ивернія и Саксонія коштуе 13.75: кораблями Карпатія и Авранія 12.50. Зъ Ротердаму, Гамбурґа, Бременъ, и Антверпенъ до Ню Йорку або Бостону 15.00.

Подорожь першою и другою клясою кораблями лініи Cunard зъ Парижа, Гамбурґа, Бременъ, Антверпенъ, Ротердаму до Ню Йорку и Бостону буде така сама якъ зъ Лондону.

Въ наслѣдокъ сего незвычайного зниженя цѣны за шифкарты пакуе зъ Европы до Америки тьматьменна бѣдноты, зъ котрою тутешнй еміґраційнй власти не годнй собѣ дати рады. Многихъ завертають до краю, иншихъ задержують на островѣ Елисъ. Примѣромъ на корабли Крунлендъ прибуло 1200 пасажирôвъ; 36 зъ нихъ завернено назадъ до краю, 110 задержано передъ судъ слѣдчій а 500 задержано въ очѣкуваню, що знакомй надѣдуть, щобы ихъ забрати зъ собою. Найбôльше еміґрантôвъ остае въ Ню Йорку и всхôдныхъ стейтахъ, а лишь мала ихъ частина иде на Захôдъ або на фармы.

— НАГНѢТОКЪ причиною смерти. Якась панѣ Латзонъ зъ Ню Йорку пробувала ножемъ вырѣзати собѣ нагнѣтокъ и затроѣла собѣ кровь. Въ наслѣдокъ сего треба було зъ разу вôдрѣзати еѣ стопу, опôсля цѣлу ногу, але и се не помогло нѣчого, бо отруя перейшла цѣле тѣло и спричинила смерть.

— ТЫЖДЕНЬ тому воды въ полудневôй Дакотѣ наробили шкоды на міліоны долярôвъ.

— ТОРНАДО (великій вѣтеръ) перелетѣвъ черезъ мѣсточко Текама въ Небрасцѣ и позавалювавъ домы, побивъ та покалѣчивъ бôльше якъ 20 людей та наробивъ другои шкоды.

— ВЛОМИЛИ ся на почту и обôкрали еѣ два злодѣѣ въ Фолсъ Крікъ, Па. Почтара смертельно покалѣчили.

—ВÔСѢМЪ майнôвъ, власнôсть Питсбурґъ Колъ Ко. коло Питсбурґа пустили ся въ рухъ.

— ПО фабрикахъ желѣзныхъ роботы идуть слабо.

— ОБРАБУВАЛИ поѣздъ. Дня 8-го Юнія два розбишаки застановили потягъ желѣзницѣ Денверъ & Ріо Ґранде въ Юта. Коли потягъ станувъ, вôдчѣпили льокомотиву и експресову кару и вôдѣхали зъ ними. Въ дорозѣ розбили динамітомъ касу, забрали грошѣ та дорогоцѣнности а опôсля поутѣкали.

— ВЫНАХÔДЪ Русина. Нотаріяльный кандидатъ п. Иванъ Лушпиньскій вынайшовъ новй лыжвы, що посувають ся на колѣсцятахъ. Ѣзда сими лыжвами мае бути дуже скора, бо перевысшае навѣть швидкôсть ѣзды роверомъ, завдяки тому, що въ лыжвахъ п. Лушпиньского обертають ся не лише колѣсцята, але и оси. Лыжвы новои конструкціи зладила фабрика Поммера и С—ки у Львовѣ.

— ТАКОГО холодного лѣта якъ сегорôчне давно вже не памятають въ Америцѣ.

— МИНУВШОГО понедѣлка згинуло на електричнôмъ стôльци въ Синґъ-Синґъ, Н. Й. двохъ людей: Кенинґъ, котрый замордувавъ одного чоловѣка въ Портъ Джорвисъ п Борґстормъ, що убивъ свою жѣнку.

— НАКОНЕЦЬ россійскій урядъ дозволивъ Литовцямъ друковати книжки и часописи въ литовскôй мовѣ. Въ наслѣдокъ сего пануе мѣжь Литовцями тутешными и европейскими велика радôсть. Невдовзѣ почне выходити въ Росіи кôлька литовскихъ часописей. Коли то Русины дождуть ся знесеня забороны друковати книжки и часописи въ рускôй мовѣ?

— ДОНОСЯТЬ зъ Царгороду, що Турки змасакрували 16. Мая и 3. Юнія разомъ 2000 Вôрменъ и знищили 15 сѣлъ. Въ тыхъ селахъ мешкало всего 5000 Вôрменъ, значить Турки убили та покалѣчили майже половину мешканцѣвъ тыхъ сѣлъ.

— НОВЙ дуже богатй поклады угля вынайдено въ державѣ Колорадо. Вже повстали компаніи до выдобуваня сего дорогого мінералу, котрй закупили 900 квадратовыхъ миль землѣ и невдовзѣ зачнуть експльоатувати богацтва находячй ся пôдъ нею. Нововôдкрыте вугле мае бути дуже доброи якости такъ само якъ пенсилвенійске.

— ТЕЛЕҐРАФУЮТЬ зъ Петербурга, що сего року надѣють ся въ цѣлôй Росіи недороды.

— ВѢРНЫЙ песъ. В. Венке, старый самôтный чоловѣкъ, не мавъ жадного приятеля коло себе коли умиравъ, кромѣ маленького песика. Песикъ той бувъ ему вѣрный за житя и такимъ оставъ и по смерти свого пана. Три дни лежавъ вôнъ безъ ѣды и напитку коло трупа свого пана, пильнуючи его. Четвертого дня припадково зайшовъ до хаты сынъ небощика, де найшовъ бездушного трупа свого батька а при нѣмъ собачку, котрый згинувъ зъ голоду та жалю за своимъ паномъ.

— ВÔДРѢЗАЛИ языкъ лѣкарѣ почтарцѣ въ Норфоукъ, Конн. Почтарка мала звычай слинити коверты языкомъ заки ихъ залѣпила. Одного разу при слиненю коверты скалѣчила собѣ языкъ въ наслѣдокъ чого наступило затроене крови а лѣкарѣ, щобы спасти жите мусѣли вырѣзати еѣ языкъ.

— ВАЛЬЦÔВНЯ въ Алтуна, Па. почала знову робити повною силою.

— НОВУ угльову майну отвирають въ Шелборнъ, Инд.

— ДУЖЕ добре пустилась робота въ Пресдъ Стілъ Каръ Ко. въ Микісраксъ, Па. Кôлька сотъ людей дôстало роботу.

— НОВЙ угльовй майны отвирае компанія Космополітенъ ендъ Кокъ Ко. въ повѣтѣ Брекстонъ въ Вестъ Верджиніи. Компанія мае закупити около 10 тысячь акрôвъ угльовои землѣ.

— ЗАКОНЪ въ силу котрого жидамъ въ Росіи було заборонено мешкати въ вôддаленю 32 миль вôдъ границѣ зôставъ знесеный. Такъ телеґрафують зъ Петербурга. Всѣ народы въ Росіи дôстають бодай маленькй полекшѣ. Дôстали ихъ Поляки, дальше Литовцѣ а теперь Жиды. Тôлько на Русинахъ тяжить найгôрше рука тирана-царя.

— 80-ЛѢТНЫЙ вдовець Вилкаксъ зъ Гардфорду, Конн. взявъ шлюбъ минувшого понедѣлка зъ 30-лѣтною дѣвчиною Памеръ.

— КЛЮБЪ самоубійцѣвъ въ Бриджпортъ, Конн. до котрого належало 13 членôвъ числить теперь вже лишь двохъ людей. Одинайцятый членъ сего клюбу вôдобравъ собѣ жите минулого понедѣлка въ Ню Йорку.

— ЗАѢХАВЪ до краю на човнѣ 19 стôпъ довгôмъ, морякъ Ерсенбаумъ. Выѣхавъ зъ Бостону 11-го Августа 1903 року а заѣхавъ до Ґібральтару 20. Новембра. Теперь вернувъ назадъ зъ Европы и каже, що готовъ ѣхати ще разъ на човнѣ до Европы, если ему хто добре заплатить.

— ОТРУЯ въ кендахъ. Департаментъ Рôльництва поручивъ своимъ хемикамъ робити дослѣды надъ дешевыми кендами. Дослѣды выказали, що многй „кенды“ и „кейкі“ мѣстять въ собѣ отрую небеспечну для людского здоровля и житя.

— ПÔШЛА въ гору цѣна за худобу, пшеницю, кукурудзу, овесъ, масло, цукоръ. Добре для фармерôвъ, але бѣда для робôтникôвъ.

— ДОВІ, або Илія III, звѣстный гумбуґаръ американьскій, що заснувавъ спеціяльну релiґійну секту для свого бизнесу, выбравъ ся „проповѣдати покаяніе“ до Лондону въ Анґліи, але и тамъ ему не повелось, подôбно якъ въ Ню-Йорку. Мовь непишный мусѣвъ утѣкати зъ мѣста. Теперь задумуе „проповѣдувати“ у Франціи.

— МѢЖНАРОДНЫЙ конґресъ Жѣночій засѣдае теперь въ столици Нѣмеччины, Берлинѣ. Въ конґресѣ тôмъ беруть участь жѣнки зô всѣхъ сторôнъ свѣта.

— ДИНАМІТЪ въ костелѣ. Хтось пôдложивъ динамітъ пôдъ олтарь въ Францішканьскôмъ костелѣ въ Ст. Луісъ, Мо. Динамітъ бувъ злученый зъ ґнотомъ одвои свѣчки на престолѣ. На щасте вôдкрито завчасу намѣреный злочинъ. Динаміту пôдъ престоломъ була така сила, що выбухъ его бувъ бы певно рознѣсъ костелъ на куснѣ и поубивавъ многихъ людей.

— ЗАСТРАЙКУВАЛО 4,500 фаерменôвъ, що роблять на корабляхъ компаній Олдъ Домініонъ, Савана, Панама, Малорі и другихъ. Жадають пôдвысшеня платнѣ о 16 центôвъ на день.

— ЦАРЬ а спірітизмъ. Загально звѣсна рѣчь, що царь Николай II бавить ся въ спірітистичнй експерименты и улягае вплывамъ рôжныхъ мантѣѣвъ, що бушують на царскôмъ дворѣ. Про найновѣйшій зворотъ въ розвою спірітистичныхъ практикъ царя говорять теперь у всѣхъ петербурскихъ кругахъ. Передъ кôлькома тыжнями познакомивъ ся царь зъ молодою, гарною та образованою Русинкою, якоюсь Зеновіею Галацкою котра умѣе, якъ кажуть, вѣщувати будуччину, и именно выкликуе при помочи якогось металю на проекційнôй занавѣсѣ образы будучихъ подѣй. Панна Галацка, котру царь приймае пять разôвъ на день, мала его пересвѣдчити, що Росія мусить перенести не одно страшне нещасте, закимъ остаточно побѣдить Японцѣвъ. Мѣжь иншимъ представила п-а Галацка образъ, въ котрôмъ царь пôзнавъ Портъ-Артура, якъ розпадае ся въ руину а россійска фльота вылѣтае у воздухъ. Цѣлый рядъ нещасливыхъ для Росіянъ подѣй выступавъ ще на образѣ. Однакъ вкôнци Японцѣ мусѣли забрати ся зъ Кореи а россійска армія обсадила побѣдоносно за ними край. Розумнѣйшй россійскй круги поясняють, що спритна дама е лише орудіемъ реакційныхъ верховодôвъ, котрй выкорыстують въ сей спосôбъ ласку царя до своихъ цѣлей.

L 101

ДАРОМЪ ДÔСТАНЕТЕ!

Нову докторску книжку мѣстячу въ собѣ цѣнни інформаціи и рады для мущинъ, жѣнокъ и дѣтей, єли пôшлете свое имя на адресъ:

O. Box 268, Madison Sq., New York.

Хто зашле

Иванови Неметови докладнй адресы Русинôвъ и Полякôвъ працюючихъ по плейсахъ въ Америцѣ, той дôстане красный дарунокъ.

John Nemeth, 457 Washington St.,
New York.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Справоздане зъ VIII. Головнои Конвенціи Руск. Народного Союза въ Шамокинъ, Па.

Вже въ Недѣлю, дня 29 го Мая начали зъѣздити ся до Шамокинъ делеґаты и урядники Р. Н. Союза. На стаціяхъ стрѣчали ихъ выбраний на сю цѣль комітетовий и розмѣщували по рускихъ домахъ.

Цѣле мѣсто а особливо руска его часть були святочно прибраний.

Всюды повѣвали менчй або бôльшй хоруговки та написы „Welcome" або руский „Витайте". Найбôльше такихъ хоруговокъ та написей було коло рускои церкви а вже сама церковь и галя на засѣданя були прибраний найгарнѣйше.

О 8-ôй годинѣ рано дня 30. Мая всѣ делеґаты и урядники явились коло рускои церкви, почѣмъ слѣдовавъ похôдъ улицями мѣста, богослужене при участи мѣсцевого хору и прибувшихъ на Конвенцію спѣвакôвъ та посвячене прапорôвъ Союза, що все було описане въ попереднôмъ числѣ „Свободы".

Дня 30 Мая о 4-ôй пополудни зôбрались урядники та делегаты до конвенційнои галѣ пôдъ мѣсцевою рускою церквою. Бувшій головный предсѣдатель о. Стефановичь зъ Питсбурґа, Па. отворивъ Конвенцію гарною промовою, въ котрôй вказавъ зôбранымъ на цѣли конвенціи, звернувъ ихъ увагу на те, щобы радили поважно та розумно, щобы уникали особистыхъ нападôвъ та уразъ а мали лишь добро „Союза" на оцѣ и т, п. Пôсля згаданои промовы предсѣдателя, котру зôбраний оплескували, выбрано одноголосно слѣдуючу президію на часъ Конвенціи: о. Ст. Макара зъ Мт. Кармелъ. Па, за предсѣдателя а п. Ив. Париляка зъ Ню Йорку и п. Андр. Овсака зъ Травґеръ. Па. за мѣстопредсѣдателѣвъ. Выбрана президія заняла свои мѣсця и подякувала Конвенціи за довѣріе, по чѣмъ о. Макаръ покликавъ но секретарôвъ пôдчасъ Конвенціи о. П. Понятишина зъ Реймі, Па. и п. Йосифа Кульчицкого зъ Болтиморъ, Мд.

Слѣдувала дальша точка порядку дневного а именно, провѣрюване письмъ делеґатôвъ.

Явились слѣдуючй делеґаты:

Зъ Шамокинъ. Па., п. Йосифъ Стеткевичь зъ трема голосами;

Мт. Кармелъ, Па., п. Иванъ Воргачь зъ однымъ голосомъ;

Олифанту, Па., Мих. Паздрѣй вôдъ бр. св. Йоана Хрестителя зъ трема голосами;

Джерзи Сіті, Н. Дж. Теод. Цѣслякъ зъ двома голосами;

Мт. Кармелъ, Па. Ю. Гукъ зъ двома голосами;

МекАду, Па. Й. Посыпанко зъ двома голосами;

Фредериктавнъ, Па. Й. Крѣчфалуши зъ однымъ голосомъ;

Ст. Клеръ, Па. Теод. Хилякъ зъ двома голосами;

Ансоніи, Конн. А. Горбаль зъ однымъ голосомъ;

Йонкерсъ, Н. Й. А. Трембачь зъ двома голосами;

Трой, Н. Й. П. Рончковскій зъ однымъ голосомъ;

Ст. Луисъ, Мо. Гр. Копча зъ двома голосами;

Бофало, Н. Й. В. Мельникъ зъ двома голосами;

Лансфордъ, Па. Л. Монѣта зъ трома голосами;

Вестъ Павлетъ, Вт. С. Ядловскій зъ однымъ гол. (въ заступствѣ);

Прайсбурґъ, Па. Г. Сисакъ зъ двома голосами;

Джесупъ, Па. И. Сенько зъ двома голосами;

Менавнъ, Па. С. Ядловскій зъ двома гол. (въ заступствѣ);

Травґеръ, Па. А. Семаницкій зъ двома голосами;

Бреславъ, Па. М. Корѣнь зъ двома голосами;

Еліаноръ, Па. Н. Добровскій зъ двома голосами;

Травґеръ, Па А. Овсакъ зъ двома голосами;

Нортгамптонъ, Па. С. Цапъ зъ двома голосами;

Скатдейлъ, Па. Т. Ярошь зъ однымъ голосомъ:

Обурнъ, Н. Й. М. Поляньскій зъ однымъ голосомъ;

Сиракюзъ, Н. Й. А. Варянъ зъ однымъ голосомъ;

Скрентонъ, Па. А. Ґела зъ двома голосами;

Вестморелендъ Сіти, Па. С. Нѣщотъ зъ однымъ голосомъ;

Пасейкъ, Н. Дж. А. Кузмичь зъ однымъ голос.;

Симпсонъ, Па. Ф. Ґоґоцъ зъ однымъ голосомъ;

Плимавтъ, Па. А. Сорока зъ двома голосами;

МиКиспортъ, Па. Н. Дзяма зъ двома голосами;

Повгетанъ, В. Ва. С. Ядловскій зъ однымъ гол. (въ заступствѣ);

Діслоджь, Мо. Т. Куликъ зъ двома голосами;

Питсбурґъ. Па. И. Пастирчикъ зъ двома гол.;

Алеґени, Па. М. Турковскій зъ двома гол.;

Реймі, Па. О. П. Понятишинъ зъ двома гол.;

Дунльо, Па. Ю. Пучанъ зъ однымъ голосомъ;

Монесенъ, Па. З. Хорощакъ зъ однымъ гол.;

Фордъ Сіти, Па. С. Баль зъ двома гол.;

Елизабетъ, Н. Дж. И. Парилякъ зъ однымъ гол. (въ заступ.);

Ню Йоркъ, Н. Дж. И. Парилякъ зъ однымъ гол.;

Ботлеръ, Па. о. М. Стефановичь зъ однымъ гол. (въ заст.);

Ансонія, Конн. А. Горбаль зъ однымъ голосомъ (въ заст.);

Майнерсвілъ, Па. Г. Беньо зъ двома гол.;

Болтіморъ, Мд. Й. Кульчицкій зъ однымъ гол.;

Ню Александрія, Па., Н. Юрчакъ зъ однымъ гол.;

Гейзлтонъ, Па. А. Капусѣньскій зъ двома гол.;

Биверъ Медовсъ, Па. А. Хованець зъ однымъ гол.;

Пертъ Амбой, Н. Дж. Н. Ваверчакъ зъ однымъ голосомъ.

Окрôмъ того були присутнй слѣдуючй урядники: о. М. Стефановичь, Н. Кравчишинъ, С. Ядловскій, В. Гришко, А. Шаршонь, И. Ґлова, М. Турокъ, Д. Голодъ, М. Ґрацонь, А. Добошь, А. Валевскій, о. Н. Пôдгорецкій, К. Кирчôвъ.

Зъ правомъ голосованя були оо.: И. Констанкевичь, Н. Струтиньскій, С. Макарь, И. Арданъ. П. Тимкевичь, А. Улицкій, Н. Дмитрôвъ, О. Злоцкій.

Вôдтакъ принято слѣдуючй ухвалы:

Хто не прийде на часъ на засѣданя заплатить кары одного доляра.

Хто бы прийшовъ до галѣ въ нетверезôмъ станѣ стратить право до деннои заплаты и не буде мати голосу.

Хто хоче выйти зъ галѣ засѣдань, мусить просити предсѣдателя о позволене.

Въ менче важныхъ справахъ голосувати черезъ пôднесене рукъ а въ бôльше важныхъ, якъ змѣна статутôвъ и т. п. поименно.

Дальше приступлено до выбору комісіи шконтруючои и кандидаційнои.

До комісіи шконтруючои для переглянене рахункôвъ выбрано: о. Н. Струтиньского зъ Олифанту, Па., А. Кузмича, зъ Пасеікъ, Н. Дж., И. Посыпанка зъ МекАду, Па. и З. Горощака зъ Монессенъ, Па., Иванъ Пастырчикъ зъ Питсбурґа та поручено имъ сконтролювати всѣ книги и здати справоздане пôдъ часъ конвенціи.

До комісіи кандидаційнои, котрôй поручено уложити списъ кандидатôвъ на головныхъ урядникôвъ выбрано о. Н. Пôдгорецкого зъ Джерсі Сити, М. Паздрѣя зъ Олифанту, Т. Цѣсляка зъ Джерсі Сити, А. Ґорбаля зъ Дербі, Конн. С. Баля зъ Фордъ Сити, Па. А. Трембача зъ Йонкерсъ, Н. Й. и Н. Добровского зъ Еліаноръ. Па.

На тôмъ закôнчено першій день нарадъ.

Дня 31 мая о год. 8 рано по Службѣ Божôй заупок. зачали ся дальшй нарады конвенційнй.

Перше слово забравъ бувшій предсѣдатель о. М. Стефановичь, щобы здати свое справоздане. Передовсѣмъ вказавъ вôнъ на велику смертельнôсть членôвъ Союза за остатнй два роки. Каса Союза выплатила за той часъ 106 посмертныхъ и 17 запомогъ.

(Дальше буде)

Дальше справоздане

зъ жертвъ зложеныхъ въ Маю 1904 на „Народный Фондъ въ Америцѣ".

Beaver Meadows, Pa. А. Савка вôдъ братства св. Мих. за тикеты	5.00
New York, N. Y. Штольценберґъ, жертва	5.40
М. Желемъ, тик.	1.00
С. Бурдіянъ за вôдб. 0.80, А. Бучакъ м. 0.50, разомъ	1.30
Lethbridge, Канада. Д. Соляничь за марки	3.75
Elisabeth, N. J. Русины, ж.	2.00
Cohoes, N. Y. Н. Н., ж.	1.00
Ramey, Pa. о. П. Понятишинъ, ж.	5.00
Scranton, Pa. о. Ив. Арданъ, за марки	10.56
Troy, N. Y. о. А. Улицкій, марки	1.00
Elmira Heights, N. Y. А. Курила зôбравъ	19.70
Sagon, Pa. Ив. Лазовскій у Ф. Дубняка	3.60
Providence, R. I. Ив. Преґонъ, ж.	1.00
Pittsburg, Pa. Т. Ґ. Кульчицкій и Я. Цмайло у Т. Волчка на крест.	6.55
Ansonia, Conn. о. И. Велигорскій, марки	1.00
Jessup, Pa. Йв. Сенько зôбравъ	2.50
St. Louis, Mo. А. Валевскій, ж.	1.00
о. Й. Чаплиньскій, ж.	2.00
Syracuse, N. Y. А. Варянъ вôдъ о. Велиг.	1.00
Sayre, Pa. А. Курила зъ Elmira зôбравъ	9.10
Jersey City, N. J. Школа, т.	8.10
о. Н. Пôдгорецкій, ж.	5.00
Port Jervis, N. Y. М. Онищакъ	0.30
Newark, N. J. А. Качановскій, марки	1.00
Bloomfield, N. J. Анна Вислоцка зôбр. на тик.	2.25
Феврона Пишь, тик.	0.50
Monessen, Pa. А. Цимбала, на тикеты	5.00
Yonkers, N. Y. С. Фецко у З. Федорчака на крест. зôбравъ	3.31
Иляр. Фецко зôбравъ на вес.	2.75
Вас. Хома у А. Корѣня на крест.	1.37
Derby, Conn. Алекс. Горбаль зôбравъ на крестинахь у Он. Горбаля	1.65
А. Горбаль за марки вôдъ себе	2.00
Разомъ зôбрано въ маю	$116.69
По конець апрѣля зôбрано	775.04
Разомъ по конець мая зôбрано	$891.73

Jersey City, N. J. 31 мая 1904.

Ник. Пôдгорецкій, секретарь Нар. Фонду, Box 108.

Ив. Ґлова, касіеръ.

Листъ изъ Старого краю

Товариство „Просьвіта".

Зъ нагоды загальныхъ зборôвъ тов. »Просьвіта«, якй вôдбули ся у Львовѣ д. 23. с. м. при участи коло 700 людей зъ селянъ та интелиґенціи, годить ся подати дещо про розвитокъ и теперѣшный станъ сего товариства.

Якъ звѣстно, тов. »Просьвіту« заснували деякй молодй люде украинського напрямку ще въ 1868 р., поклавши за цѣль товариства ширене просвѣты мѣжь руськимъ народомъ, головно мѣжь селянствомъ. Зъ тыхъ малыхъ початкôвъ »Просьвіта« зросла до такои силы, що нынѣ єсть найповажнѣйшимъ руськимъ товариствомъ въ краю. Теперь числить »Просьвіта« 16.178 членôвъ, — 1.339 читалень, до котрыхъ належить 66.000 членôвъ, котрй мають по своихъ бібліотекахъ 100.000 книжокъ, а при богато читальняхъ истнують такожь крамницѣ та позичковй касы, — въ кôнци въ рôжныхъ мѣстахъ Галичины мае »Просьвіта« 30 філій, — якй займають ся справами товариства въ своимъ повѣтѣ. За часъ свого истнованя выдала вже »Просьвіта« надъ 300 книжочокъ,— мѣжь иньшимъ въ 1902 р. выдала повне выдане Шевченковсго „Кобзаря" по незвычайно дешевôй цѣнѣ (2 короны), а теперь приступила до выданя творôвъ найзнаменитшихъ руськихъ письменникôвъ, якй выходитимуть въ обемѣ по 500—600 сторôнъ друку, а коштувати муть тôлько по 1 коронѣ. Перша книжка сеи серіи вже вийшла и обнимае творы Ивана Котляревського, Петра Артемовсько-Гулака та Євгена Гребѣнки. Редакцію сего выданя веде пос. Романчукъ, пôдъ котрого редакциею вийшовъ такожь „Кобзарь" Шевченка. Крôмъ того постарала ся »Просьвіта« о друге выдане илюстрованои исторіи Руси, написанои пос. Олександромъ Барвѣнськимъ. Ся книжка мае выйти незабаромъ.

Загальнй зборы товариства »Просьвіти« вôдбувають ся що 2 роки, — отже придивѣмъ ся на дѣяльнôсть тов-а въ тыхъ послѣдныхъ двохъ рокахъ. За той часъ приступило до »Просьвіти« 2.206 (въ 1902 р. — 1.003, въ 1903 р. 1.203) новыхъ членôвъ, зъ чого коло 1.800 селянъ, заснувало ся 295 новыхъ читалень и 9 новыхъ філій »Просьвіти«, а товариство крôмъ „Кобзаря" и згаданого выдавництва творôвъ найзнаменитшихъ руськихъ письменникôвъ выдало 16 книжочокъ (въ чѣмъ 2 календарѣ), якй розсилае своимъ членамъ. Значить, накладъ кождои книжочки мусѣвъ выносити коло 20.000 примѣрникôвъ.

Въ своимъ зарядѣ мае »Просьвіта« рôжнй стипендійнй фонды, мѣжь иньшимъ въ послѣдныхъ дняхъ пок. о. Левъ Новосадъ зъ Пôдгайцѣвъ записавъ ѣѣ на стипендійнй цѣли 120.000 коронъ.

Про самй загальнй зборы, ихъ перебѣгъ и т. п. нема що богато писати, — се рѣчи, що интересують лише найблизшихъ. Нѣякихъ основныхъ змѣнъ не переведжено, такъ що напрямъ дѣяльности товариства на будуче остане той самъ. Головою выбрано знову пос. Юліяна Романчука, якій уже есть головою зъ 10 лѣтъ, а такожь въ Выдѣлѣ не зайшли нѣякй важнѣйшй змѣны.

Подавши оттакъ короткій образъ »Просьвіти«, вважаемо своимъ обовязкомъ звернути увагу на деякй еи хибы. Передовсѣмъ мае вона, якъ на число Русинôвъ въ Галичинѣ, рѣшучо за мало членôвъ, а черезъ тей меньшй доходы, що въ дальшôй мѣрѣ не позволяе ѣй розвинути своеи дѣяльности такъ, якъ бы бажалось. Друга хиба — се та, що книжочки »Просьвіти« не приносять такои користи, якъ повиннй бы. Товариство зъ такими просвѣтными задачами и зъ такими фондами, якъ »Просьвіта«, повинно бы такъ вести свои выданя, абы дати народови въ популярнôй формѣ якъ найбôльше знаня, абы выробити въ народѣ новый, опертый на найновѣйшихъ здобуткахъ науки свѣтоглядъ. Воно повиннно бы систематично выдавати книжочки изъ всѣхъ галузей науки, бо у насъ уже есть люде, котрй зъумѣли бы надъ подобнымъ выданемъ попрацювати, и е люде, котрй схотѣли бы читати книжки сего змѣсту.

Ювілей Романчука.

Сего року минае 25 лѣтъ, якъ пос. Романчукъ почавъ выдавати політичну ґазету для селянъ »Батькôвщину«. Зъ тои нагоды, якъ доносить »Діло«, львôвськй Русины постановили урядити йому ювілейный обхôдъ, якій вôдбувъ ся д. 23. с. м. въ готелю Жоржа у Львовѣ.

Не будемо тутъ входити въ оцѣнку політичнои и просвѣтнои дѣяльности посла Романчука, якій за тыхъ 25 лѣтъ вийшовъ на провôдника національно-демократичнои партіи, а многими вважаеть ся навѣть провôдникомъ усѣхъ галицькихъ Русинôвъ, — замѣтимо лише, що все таки цѣлый часъ поступавъ вôнъ пôсля свого найлѣпшого переконаня. Переконаня тй можна критикувати, можна на нихъ не годити ся, и мѣжь Русинами е много людей, що на нихъ не годять ся, але все таки робивъ вôнъ, якъ знавъ и вмѣвъ.

Переслѣдуваня „Сѣчей"

прибирають що-разъ бôльшй розмѣры. Вô всѣхъ покутськихъ та пôдгôрськихъ повѣтахъ, де истнують »Сѣчи«, — староства або ихъ розвязують, або огpаничують ихъ права, запорученй имъ статутами. Вôдбувають ся такожь численнй слѣдства та арештованя. Мѣжь иньшимъ арештовано тамтого тыжня о. Ивана Попе-

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ля въ Довгополя, але за кавцїєю выпущено на волю. Власти хотять конче весь »Сѣчовый« рухъ здусити. По »Сѣчахъ« прийде мабуть черга й на »Соколы« и на вншій товариства, бо въ очахъ польскои шляхты всѣ Русины – однаковй »гайдамаки«!...

Цѣсарська „ласка“.

Коли въ осени 1903 р. цѣсарь гостивъ у Галичинѣ, богато нуждарѣвъ передавало йому рожнй просьбы, якй вôдбиравъ призначеный на се урядникъ намѣстництва. А що тй просьбы не були остемильованй, то намѣстництво стягає теперь вôдъ усѣхъ тыхъ бѣдакôвъ по 1 коронѣ кары. Добрый интересъ, нема що казати! Не тôлько, що цѣсарь нѣчого не давъ, але ще його урядники здирають зъ бѣдакôвъ грошѣ! Чи се хочь трохи вылѣчить тй бѣднй, темнй головы, абы не уважали цѣсарѣвъ якимись небесными истотами, — годѣ знати...

25. мая 1904. М. Л.

Чи треба намъ Емиґраційного Дому?

Такъ есть, сто разы такъ! Бо вже часъ и намъ мати щось свого, а не часъ намъ довше давати ся поптухувати жидамъ, таліянамъ та ляхамъ. Дня 4-го сего мѣсяця бувъ я въ каселґардѣ по одну дѣвчину. Якъ всѣ такъ и я допомагавъ-емъ ся свого.

Интерпретеръ вôдобравъ вôдъ мене телеграму. Я бувъ зъ ряду семый, отже належалось мене семого вôдбути, але де-жь тамъ! Я бувъ ажь 58-ый! Мене вже терпеливôсть опустила, приступивъ я близше тай кажу, чому мене не кличе, а той на мене якъ не крикне: „Sit down!“, то ажь офисъ отрясъ ся. И знова я трошка уступивъ, але вже менѣ не дало чекати такъ довго, приступую ближе, и питаю ся доки ще треба чекати? — Доки не будешь закликаный! — вôдповѣли. Я кажу: Я ту чекаю вже двѣ годины! — Чекай ще другй двѣ...

И знаете немилосерднй жиды та таліяне були бы менѣ казали ще другй двѣ годины чекати, ажь якъ-емъ ся зачавъ допытувати якъ ся называє суперинтендентъ, въ тôй часъ мене покликали до протоколу. Протоколъ бувъ добрый, годивъ ся якъ зô мною такъ изъ моєю дѣвчиною то еи пустили, але мене заприсягли, чи тому акуратна правда, але якъ прійшовъ жидъ або таліянъ, то мало що и пытавъ ся а иди! А на тобѣ Русине ся вымстимо, бо ты якъ-бысь бувъ на то сотвореный.

Отже видите Братя та Сестры, мы мусимо всюды вытерпѣти, але лемъ про свое недбальство. Часъ-же Братя и намъ братись до дѣла, а до дѣла зачатого вже 4 роки. Не дайте ему спати, але складаймо грошѣ на Рускій Емиґраційный Дôмъ въ Америцѣ, а зробимо похвальне дѣло и выгôдне для своихъ братôвъ та сестеръ. Не посилаймо свои грошѣ тяжко запрацьованй до Росіи на вôйны, але помагаймо самй собѣ.

Тутъ маєте ще другій доказъ на тое, що намъ треба свого Ем. Дому. Того самого дня спôткавъ я на бовтѣ одного Русина ще молоденького. Приступивъ я до него и пытаю ся чому го ведуть назадъ до Касеґарды. Вôнъ каже, що ѣде до Канады, що тамъ мае вуйка. Я кажу а чомужь тебе впростъ не заслали до Канады? Я не знаю, каже. Прійшовъ якійсь панъ тай мене взявъ. Я пытаю ся чи заплативъ єсь що тамъ десь бувъ? Вôнъ каже нѣ, бо не маю грошей, але тикетъ маю вымѣненый ажь до Montreal въ Канадѣ. Той хлопець называвъ ся Федоръ Карбулѣцкій зъ Смôлницѣ повѣту Борщôвского. Отже видите, польскій аґентъ его взявъ до польского дому, але що немавъ грошей, то скоро его назадъ до Касеґарды. Такъ чужй опѣкуны знають ся нами опѣкувати: якъ маємо повну кишеню то есть и опѣка а якъ немашь грошей, то хочь гинь — нѣхто ты не поможе.

Иванъ Парилякъ.

ДОПИСИ.

Зъ Лемковщины.

У насъ теперь часы бôльше сухй чимъ мокрй, а ночами бувають приморозки. Озимина досыть красна, зате ярина черезъ посуху не удала ся. Народъ бѣдуе, бо нема землѣ; нема на чимъ нѣ орати, нѣ сѣяти, нѣ худобы пасти — бо ґрунта подроблено на малй части.

Оденъ бѣдный чоловѣкъ зъ Бѣчи позичивъ собѣ у двохъ братôвъ богачѣвъ 12 шѣстокъ, котрй мавъ вôддати на першу пейду. Однакъ, маючи иньшй справунки, просивъ ихъ, щобы ему почекали до другои пейды. Браты-богачики не хотѣли чекати — и въ пару день пôзнѣйше знайшли люде бѣдного муляря забитого пôдъ мостомъ. Убитого похоронила жена. Слѣдства не було жадного, але люде пôдозрѣвали, що муляря убили оба браты за тыхъ 12 шѣстокъ. Але кара божа спôткала злочинцѣвъ, которыми були оба браты. Оденъ зъ нихъ заразъ въ мѣсяць померъ не признавши ся до убийства, а въ два мѣсяцѣ пôзнѣйше померъ и другій — однакъ передъ смертiю признавъ ся, що вôнъ зъ братомъ убивъ бѣдного муляря за тыхъ 12 шѣстокъ. Отъ видите, злочинъ нѣколи не укрые ся.

Двохъ сусѣдôвъ мало на межи пару грушокъ, а коли грушки зародили, то оба дѣлили ся овочами. Оденъ зъ нихъ ставъ три дерева, а коли и другій ставъ одно дерево, такъ першій заскаржививъ его до суду, и судъ засудивъ другого на 40 злр. коштôвъ и кары. Якъ грушки стояли, то оба дѣлили ся овочами, а рубати тôлько одному було вôльно. Ой бодай то бѣда, якъ сусѣдъ зъ сусѣдомъ правує ся.

Нѣколи не шукайте по рады у ворожки, бо послухайте, що я вамъ розкажу: Двохъ чоловѣкôвъ побило свои жѣнки. Що робити — абы насъ чоловѣки не били, е, ходѣмъ до ворожки, она насъ порадить. Отъ и пôшли до ворожки по пораду. Але якъ о тôмъ дознали ся чоловѣки, то еще лѣпшими нагаями протрѣпали свои жены. Отъ видите, якось нѣчого не помогло ворожбицтво.

Недалеко села Мшанои веде дорога понадъ страшну пропасть. Тою дорогою ѣхавъ вôзкомъ въ ночи оденъ Полякъ, а позаякъ було дуже темно, вôнъ не видѣвъ добре дороги и вѣхавъ зъ конемъ и вôзкомъ въ тую пропасть. Кôнь забивъ ся, вôзокъ поломивъ ся, а Полякъ покалѣчивъ ся.

Розділъ. Галичина. А. Нижъ.

Зъ Scranton, Pa.

Въ Недѣлю дня 12 Юнія вôдбувъ ся тутъ похоронъ члена Р. Н. Союза, бл. п. Ивана Маерника. Нема чоловѣка въ Скрентонѣ, Па. та околици, котрый бы не знавъ И. Маерника. Бувъ се довголѣтный мешканець Скрентону, погребникъ и оденъ зъ першихъ основателѣвъ церкви св. Йоана Хрестителя. Походивъ зъ Угорщины зъ Земплиньскои столицѣ, але не цуравъ ся своеи рускои мовы, якъ се на жаль роблять деякй угорскй Русины, а всегда почувавъ себе Русиномъ. Будучи всегда веселои, приязнои вдачѣ, пок. Ив. Маерникъ зыскавъ собѣ много приятелѣвъ не лишь помѣжь своими, але и чужими. Та тяжка недуга пôдкосила его молоде ще жите и зложила въ домовину. Покôйный полишивъ жену и четверо малолѣтныхъ дѣтей а въ краю вôтця и матѣръ и другу родину. Похоронъ его бувъ справдѣ величавый. День бувъ погôдный, красный. Народа тутешного и позамѣсцевого, Русинôвъ и Американцѣвъ, сôйшлось дуже много. Обряду похоронного довершили оо. Н. Струтиньскій зъ Олифанту, Па., М. Волкай зъ Плимавтъ и мѣсцевый душпастырь о. М. Яцковичь. По дорозѣ зъ дому до церкви и въ самôй церкви спѣвали злученй рускй хоры зъ Олифанту и Скрентонъ пôдъ дириґентурою мѣсцевого дякоучителя п. Андр. Гелы. Въ походѣ взяли участь кромѣ вôддѣлу 40 Рус. Н. Союза такожь деякй братства и орґанизація, до котрыхъ покôйный належавъ. По дорозѣ зъ дому до церкви и зъ церкви на цминтарь були читанй Євангелія. Въ церкви выголосивъ о. Струтиньскій прегарну проповѣдь, пôдчасъ котрои не було чоловѣка, котрый бы не заплакавъ. Цѣлый обрядъ похоронный тревавъ кôлька годинъ. Такъ ховали тутешнй Русины на чужôй земли свого доброго товариша и брата.

Очевидець.

Зъ Sayre, Pa.

На пляху зелѣзницѣ въ Тованда, Па. заваливъ ся мôстъ коли черезъ него переходивъ тяґаровый потягъ. Нещасте лучилось въ сей способъ, що пôдъ однымъ возомъ було упкоджене колесо, котре пôдчасъ швидкои ѣзды выскочило изъ шинъ. Потягъ зъ сѣмома возами упавъ зъ моста, але зъ людей на щасте не втративъ нѣхто житя. При направѣ сего мосту робили Русины зъ Сейръ, Па. и одному зъ нихъ упала при роботѣ машина на руку и сильно ей ушкодила. Вôнъ зове ся Иванъ Поповичъ, походить зъ Гôчвы, повѣта Лѣско, въ Галичинѣ. Не належавъ нѣ до братства нѣ до Союза; теперь лежить въ шпиталю и не знати якъ довго тамъ буде а можливо, що 4 пальцѣ и зовсѣмъ стратить, бо дуже ушкодженй.

Братя Русины, не будьте легковажнй самй для себе и не тратьте часу, але приступайте сейчасъ до Р. Н. Союза, бо нѣхто зъ насъ не знае, чого можемо сподѣватись завтра. До Союза, якъ вамъ звѣстно, платить ся лишь 70 центôвъ на мѣсяць, за що чоловѣкъ достае 600 доляровъ посмертнои и другй запомоги. И мы Русины въ Сейръ такожь заложили собѣ братство и приступили до Руского Народного Союза и стараємо ся жити разомъ въ едности и згодѣ. Предсѣдателемъ нашого братства есть Стефанъ Яцко, чоловѣкъ добрый и тверезый, котрый всѣми силами старае ся о розвôй нашого братства и Союза. Мітинґи вôдбуваютъ ся у насъ кождои Недѣлѣ по 13-ôмъ.

Урядъ нашого братства Пресв. Богородицѣ, вôддѣлъ Союза 107, е такій: Яцко Стефанъ предсѣд. Лука Мамусь заступникъ, Андрѣйшинъ касіеръ, Матвѣй Опаръ заступникъ. Василь Ротко секретарь, Грицъ Ковалевичь заступникъ. И. Котикъ опѣкунъ хорыхъ. Хто бы хотѣвъ до нашого братства приступити, нехай ся зголосить на слѣдуючій мітинґъ а мы его прійметмо якъ рôдного брата.

Гр. Ковалевичь, заст. секретаря.

Надôслане.

На розумъ Вп. Урядникамъ „Соединенія“.

Читаючи Вѣст. зъ дня 19. Мая на сторонѣ 6. пôдъ точкою Д., що делеґатомъ не може бути той, котрый е урядникомъ або факторомъ другои орґанизаціи, пытаю ся предсѣдателя головн. уряду, чому се такъ? Чи длятого, що тамъ по мадярски будуть говорити? А если поѣде другій, то вôнъ не розповѣсть що раджено на тôй конвенціи Соединенія?

За богато сего добра. Вы не маєте права нѣкому вôдбирати голосу делеґата — тымъ больше, если братство ничь не винно до головнои касы. Я пр. есьмъ секретаремъ Союза ч. 58, и секретаремъ Соединенія ч. 217 — отжежь думаєте, що я не маю права бути делеґатомъ? Єсли такъ, то длячого? Чи я свое мѣсячне точно не выплачую такъ до Союза якъ и до Соединенія? Се не е справедливо, а вамъ панове урядники Соединенія скажу те, що якъ тôлько менѣ часъ позволить, то приму на себе выбôръ и поѣду тôлько длятого, щобы вамъ показати, що каждый членъ въ каждôй орґанизаціи мае рôвно право. — А кôлько зъ васъ панове е въ чужихъ орґанизаціяхъ? И чи менѣ не вôльно старати ся такъ о розвôй Союза якъ и Соединенія? Єсли я хочу бути членомъ двохъ орґанизацій, а мене выберуть урядникомъ въ однôй и другôй, то черезъ те маю тратити голосъ на конвенціи? Пôсля мого розуму якъ майнера здае ся, що нѣ. А если вы робите роздѣлъ межи членами, то вже иньша рѣчь, але робѣть се явно не скрыто, бо менѣ здае ся, що члены Соединенія зъ Галичины, мають таке саме право якъ зъ Угорщины, а если вамъ не милй члены зъ Галичины, то не приймайте ихъ, на се мусу нема, а вôдбирати комусь якесь право, сего вы не осягнете. Знайте о тôмъ, що Соединеніе не вы утримуете, але всѣ члены, а що одни зъ нихъ пôходить зъ Галичины а другй зъ Угорщины, то се васъ ничь не обходить — если тôлько они порядни люде. Я знаю, кого ся сей параґрафъ тыкае и длячого вôнъ тамъ всуненый.

Здоровлю всѣхъ читателѣвъ »Свободы«.

М. Джмелинъ, сек. Союза ч. 58 и сек. Соединенія ч. 217.

Зъ Лансфордъ, Па. 15 Мая 1904.

Въ 11 числѣ нюйорской казеты подавъ дописъ п. Смайда, въ котрôй зачѣпивъ нашу мѣсцевôсть. Мы не читаемо нюйорскои казеты, тожь пôзно про се довѣдалисьмо ся, але думаемо, не зашкодить хочь бы и теперь на нее вôдповѣсти. Пише п. Смайда, що нашъ священикъ не выповѣдавъ одного чоловѣка, але не каже про що? Ô. духовный не за то его не сповѣдавъ, що вôнъ належить до Обчества, бо о. дух. жадной розлуки межь парафіянами не робить, але длятого, що той чоловѣкъ назвавъ кураторôвъ на рôчномъ парафіяльнôмъ мітинґу псами, а такожь бесѣдувавъ по салонахъ на церковь, священикôвъ и т. д. такй глупства, що того анѣ написати не можна и т. д. Той чоловѣкъ всегда зô всѣми мавъ баламуту и длятого зôставъ въ парафіи выключеный.

Рôвночасно протестуемо противъ того, щобы п. И. Смайда мѣшавъ ся до справъ нашои парафіи. П. Смайда най пильнуе свого бизнесу, нехай продае пиво и палюнку въ Маганой Сити а вôдъ нашои парафіи ему засъ. Єсли п. Смайда е кураторомъ церкви въ Маганой Сити, то най старае ся о свою церкву а не о нашу.

Такъ само и редакторъ одъ казеты нехай вважае больше, що друкуе, бо то не два фунты мяса на 107 Ave B. въ Ню Йорку. Вже кôлька дописей выдрукованыхъ зъ Лансфордъ а у жадной не було правды лишь циганьство.

Довѣдуемось, що п. Смайда написавъ опôсля въ казетѣ, що бувъ бы свои дописи на нашого о. духовного не подававъ, еслибъ бувъ знавъ якъ справа стояла. То най же п. Смайда напередъ добре пожуе заки лякне.

Вôдъ Уряду братства Пресв. Богородицѣ, вôддѣлъ Союза 16, въ Лансфордъ, Па. (Печать)

Русины!

Єсли хочете бути сталымъ передплатникомъ мѣсячныхъ книжочокъ „Слово“ то вытнѣть сю карточку, вложѣть еи до коверты зъ моніордеромъ на $1.50 и зашлѣть до: Rev. St. Makar, Box 13, Mt. Carmel, Pa.

Посылаю $1·50 яко предплату на просвѣтнй книжочки „Слово“.

Имя и прозвище: ...

Докладный адресъ: ...

???Хочете бути вылѣчений???

Удайтесь до

Дра Леонарда Ландеса.

Спеціялістъ въ хоробахъ мужескихъ и жѣночихъ. Бувъ довгій часъ практикантомъ при Нью-Йоркскôмъ университетѣ, студiювавъ практично при шпиталяхъ въ Вѣдни и Берлинѣ а вернувши до Америки практикувавъ много лѣтъ якъ лѣкарь въ Либанонѣ, Белвю и др.

Говорить по руски, польски, словеньски, анґлійски и нѣмецки.

Ручить вылѣчити слабости: легкихъ, серця, почокъ, жолудка, бôль головы, слабу память, пухленину, ревматизмъ, рака, хоробы нашкôрнй, чираки, вереды, бôль горла, носа, ушей и очей, утрату мужескои силы и т. и.

Робить всѣлякй операціи. Пишѣть до него о пораду а вôнъ вамъ дасть вôдповѣдь на всѣ ваши питаня.

DR. LEONARD LANDES,
140 E. 22nd St., New York, N. Y.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“
(LIBERTY)
The Ruthenian (Little Russian) Weekly
published every Thursday
at 209–211 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16. 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на рôкъ............$2.00
До старого краю на рôкъ.......$2.00
Въ Америцѣ на пôвъ року......$1.00
До старого краю на пôвъ року...$1.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Новый телефонъ Нумеръ 787

Безъиментыхъ дописей непринимаемо.

Хто хоче, щобы те, що напише, було друковане въ „Свободѣ“ въ Четверъ, мусить прислати рукопись до Скрентонъ найдальше въ Пятницю вечеръ.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Замѣтки.

Вже по конвенціи „Союза“. Нема сумнѣву, що конвенція вôдбулась величаво и поважно якъ жадна друга. Зô справозданя, котрого початокъ надрукованый въ отôмъ числѣ „Свободы“ довѣдають ся читателѣ про ухвалы конвенціи. Вправдѣ ворожѝ „Союзови“ казеты зачинають писати рôжнѝ брехнѣ про ювилейну Конвенцію „Союза“, але ее нѣчо не шкодить а навить лѣпше, бо кождый хто бувъ на конвенціи и знає якъ все вôдбулось, буде мôгъ наглядно переконатись якимъ оружіємъ вороги „Союза“ воюють.

Що те оружіе не пошкодить нѣчого, видно зъ взросту „Союза“ за послѣднѝ два роки. За послѣднѝ 2 роки найбôльше сипалось брехень на „Союзъ“, щобы его знищити, але помимо того „Союзъ“ не упавъ а взрôсъ о 2600 членôвъ!

Позôръ робôтники. Почекайте ще трохи а побачите якъ всеславяньскѝ патріоты и аґітаторы будуть васъ намовляти, щобысьте голосували на республиканьскихъ або демократичныхъ кандидатôвъ и якъ будуть ихъ выхвалювати. А чому? Бо „there is money in it!“

Новый еміґраційный законъ для Бритишь Колюмбіи въ Канадѣ.

Законъ сей вымѣреный передовсѣмъ противъ Хинцѣвъ и Японцѣвъ, зъ намѣромъ недопустити ихъ до Канады, але позаякъ вôнъ мѣстить въ собѣ такъ званый educational test и може бути шкôдливый такожъ для нашихъ неписьменныхъ Русинôвъ, то не завадить познакомити зъ нимъ руско-американьскій загалъ.

Законъ сей каже, що кождый чоловѣкъ прибуваючій до Бритишь Колюмбіи мусить одержати вôдъ дотичного урядника свѣдоцтво, що вôнъ не є prohibited immigrant. За свѣдоцтво платить ся доляра. Щобы не стати prohibited immigrant мусить чоловѣкъ умѣти написати 50 слôвъ въ якôй небудь европейскôй мовѣ, котрѝ урядникъ ему подиктує и пôдписати свое имя. Се не вôдносить ся до людей, котрѝ не задумують задержуватись въ Бритишь Колюмбіи а лишь переѣздять черезъ неѣ якъ подорожнѝ.

Хто не умѣе писати въ жаднôй европейскôй мовѣ а хотѣвъ бы задержатись въ Бритишь Колюмбіи задля роботы чи другои якои причины, мусить зложити кавцію въ сумѣ 500 долярôвъ, почѣмъ дôстане дозвôлъ на тымчасовый побутъ въ тôй провінціи. Хто не умѣе писати и не може зложити заруки 500 долярôвъ, тому не вôльно вступати въ границѣ Бритишь Колюмбіи а еслибъ его тамъ найдено, зôстане сейчасъ выдаленый.

Якъ бачимо зъ сего закона, то вôнъ може стояти на перешкодѣ тымъ неписьменнымъ канадійскимъ Русинамъ, котрѝ забрали фармы въ другихъ провінціяхъ а хотѣлибъ ити до Бритишь Колюмбіи за роботою.

„Твердый патріотъ“.

Твердѝ Русины (москвофілы) дуже часто хвалять ся якъ то они твердо стоять за рускій нарôдъ, якъ боронять его — а якъ зъ другои стороны Украинцѣ выслугують ся Ляхамъ выкидаючи зъ руского письма „святе“ Ъ та зраджують рускій нарôдъ... Але хвальба сорочки не дасть и кождый розумный чоловѣкъ судить людей пôсля ихъ дѣлъ а не слôвъ.

Мы вже мали нагоду писати въ »Свободѣ« про твердого руского патріота священика, котрый хотѣвъ продати свои проперти въ Олифантѣ о кôлька тысячѣвъ танше Жидамъ якъ Русинамъ.

Теперь подôбна исторія склалась зъ другимъ твердымъ патріотомъ „господиномъ“ Борухомъ въ Галичинѣ. Той „твердый“ патріотъ пише до мазура Шаера, щобы купивъ вôдъ него руску землю такъ якъ бы Русинôвъ не було, щобы могли купити тую землю, але конче треба було посадити на неѣ Поляка-Мазура.

Ось листъ Боруха (вôнъ зô Золочôвщины въ Галичинѣ) до Шаера такъ якъ вôнъ бувъ надрукованый въ краевôй часописи »Гайдамаки«:

Зборуф 25, III, 1904.

Дроґі Пшияцелю!

Пшепрашам Цєн сердечнє же за кілька лят здобилем сєн напісаць лїст до Цєбє і то тилько на бардзо круткон тресьць теґож, сподзєвам сєн єднак мнє мєць за витлумачонеґо ґди Цї подам повуд — брак часу в бюрже каси залїчковей, а тераз до ржечи.

Мам реальносць до спржеданя в оґулє 38 морґуф а мяновіцє 15 морґув лонкі два рази сєн косї сяно слодкє і 23 орней земі з теґо 25 морґуф в єдней парцелї зась 13 морґуф в 5 парцелях оддальоне од помєшканя і од тих 25 морґуф о 200 крокуф. Цали тен обшар оддальони од всї о 100 крокуф, весь положона над самим ґосьцїньцем 2 кл. до стациї колєйовей а 5 кл. до мяста Зборова вшендзє ґосьцїньцем, земя виборна подольска, за сяно тарґує сєн мінїмум 400 зр. рочнє без клопотуф, бо закупує є для войска на баракі нє влїчайонц в то випас на 12 штук бидла 2 будинкі пшешлеґо року побудоване нове, цена купна єднеґо морґа 300 злр. можна пшийонць длуґ банкови в квоцє 2.400 злр. на 51 крокуф ржика плинє пшез лонкен, а затем вода на подвуржу можеби там зналязл сєн купєц, за посьреднїцтво одвдзєчен сєн Ти юж вєш! нє тшеба Цї о тем мувіць термін круткі

найунїженьше уклони і поздровеня цалему ґрону фамілії

С. Борух.

Адрес і інформация: Шимон Борух в Зборовє в товаржиствє залїчковим р. в мєйсцу“.

Такѝ то твердѝ патріоты!

Сила є правомъ.

Сего принципу держать ся компаністы въ Колорадо. Пôсля высадженя динамітомъ у воздухъ стацѣ въ Индепенденсъ вразъ зъ неюнійными майнерами, почали компаністы робити зъ юнійными майнерами такѝ рѣчи, що попросту не хоче ся вѣрити, щобы те все було можливе. Въ округѣ Крипелъ Крікъ ґовернеръ проголосивъ станъ военный и міліція зъ ґенераломъ Беломъ на чолѣ та при помочи Товариства Властителѣвъ Майнôвъ и деякихъ бизнесменôвъ — робить, що хоче. Всѣ урядники зъ Вікторъ и околицѣ, выбранѝ народомъ, мусѣли поскладати свои уряды, если лишь було на нихъ пôдозрѣне, що тримають сторону юнійныхъ майнерôвъ. Мусѣли поскладати свои уряды, кажемо, бо загрозили имъ, що если не зложать своихъ урядôвъ то зôстануть повѣшенѝ.

Юнійныхъ майнерôвъ арештувала міліція на приказъ свого ґенерала безъ найменчои причины, саджала ихъ до арештôвъ або держала пôдъ сторожею по стайняхъ и шопахъ неразъ по кôлькадесять сто и бôльше людей. Котрѝ юнійнѝ майнеры поутѣкали, щобы не бути арештоваными, за тыми вояки гонили по горахъ мовь за дикою звѣриною и стрѣляли мовь псôвъ. Спôйманыхъ держали якійсь часъ въ запертѣ а опôсля саджали на трены и знову пôдъ вартою вывозили ихъ до сусѣдныхъ стейтôвъ зъ тымъ, щобы не смѣли вертати назадъ пôдъ карою смерти. Въ нагôнцѣ за юнійными майнерами и стрѣлянинѣ, згинуло кôлькохъ майнерôвъ а многѝ зôстали покалѣченѝ. Компаністы вôдобрали всѣ книжки юнійнымъ урядникамъ и чіе лишь имя знайдуть въ юнійнôй книжцѣ, того сейчасъ имають и вывозять геть зъ Колорадо. Лоера юнійного такожъ всадили до арешту а до друкарнѣ часописи, котра тримала сторону юнійныхъ майнерôвъ впало вôсьмохъ добре узброеныхъ замаскованыхъ людей, поломали всѣ машины а друкарамъ казали ся выносити геть зъ мѣста.

Ґенералъ Белъ въ своѣй завзятости загнавъ ся зô своими вояками ажь до другого повѣту въ погони за майнерами, до чого немавъ жадного права, а найбôльшу майну власнôсть Портлендъ Ґолдъ Майнінґъ Ко., въ котрôй робило около 500 людей, казавъ замкнути для того, що въ тôй майнѣ робили юнійнѝ майнеры. Пôсля вывезеня юнійныхъ майнерôвъ зъ Колорадо зачинають компаніи пускати въ рухъ свои майны при помочи скебôвъ. Лишъ майна компаніи Портлендъ все ще стоить замкнена. Вестернъ Федерейшенъ офъ Майнерсъ, орґанізація, до котрои належать майнеры зъ Колорадо, постановила закупити 80 акрôвъ землѣ въ Ню Мексико 20 миль вôдъ границѣ Колорадо и отворити свои власнѝ майны. Въ майнахъ тихъ будуть робити выгнанѝ юнійнѝ майнеры а доходомъ будуть ся дѣлити. Деякихъ бôльше дѣяльныхъ майнерôвъ компаністы держать въ арештѣ и хвалять ся, що мають доказы на се, що то они пôдложили динамітъ пôдъ скебôвъ. Хвалять ся такожъ, що 5 або 10 майнерôвъ повѣсять—а до криміналу тôлько впакують, скôлько въ пенітеншері буде мѣсця. Федерейшенъ офъ Лейборъ зъ Чикаґо выслала жадане до президента Рузвелта, щобы пôславъ федеральне вôйско до Колорадо и взявъ въ опѣку юнійныхъ майнерôвъ. Таке саме жадане до президента выславъ телеґрафічно такожъ Екзекутивный Комітетъ орґанізаціи Вестернъ Федерейшенъ офъ Майнерсъ.

— Хочете, щобы вашѝ грошѣ безпечно и скоро були высланѝ до старого краю, то вамъ то зробить John Nemeth, 457 Washington St. New York, N. Y.

ЄСЛИ на якôмъ плейзѣ є васъ лишь 10 Русинôвъ а хотѣли бысте приступити до Союза, то заложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про се головному секретарови S. Jadlowsky, Box 76, Jersey City, N. J. а вôнъ вамъ дасть близшѝ поясненя и пришле потрѣбнѝ рѣчи.

Памятайте на „Рускій Народ. Фондъ въ Америцѣ“!

Прапоры Р. Н. Союза.

Звôдки беруть ся москвофілы въ Америцѣ?

Повысше питане обясняе намъ звѣтъ львôвского товариства »Просьвіта«, котре выдае книжочки для народу.

Ось той звѣтъ:

Ч. пор.	Повѣтъ	Читалень „Просьвіти“ було по повѣтахъ при кôнци року 1900	1901	1902	1903
1.	Бережаны	18	22	28	40
2.	Березôвъ	2	2	2	2
3.	Бôбрка	29	32	37	38
4.	Богородчаны	12	13	13	15
5.	Борщôвъ	36	38	39	43
6.	Броды	14	16	25	27
7.	Бучачь	20	27	29	31
8.	**Горлицѣ**	1	1	1	1
9.	Городенка	14	14	18	22
10.	Городокъ	13	13	15	17
11.	**Грибôвъ**	1	1	2	2
12.	Гусятинъ	24	32	35	36
13.	Добромиль	7	7	7	7
14.	Долина	25	27	28	32
15.	Дрогобычь	15	18	19	24
16.	Жидачôвъ	19	20	22	23
17.	Жовква	18	20	21	23
18.	Залѣщики	22	27	35	38
19.	Збаражь	20	22	23	39
20.	Золочѣвъ	36	43	44	54
21.	Калушь	25	27	31	31
22.	Камѣнка струм.	29	30	32	33
23.	**Коросно**	1	1	1	1
24.	Коломыя	18	21	24	28
25.	Краковъ	1	1	1	1
26.	Косôвъ	8	10	13	16
27.	Ланьцутъ	1	1	1	1
28.	**Лѣско**	3	3	3	3
29.	Львôвъ	33	38	43	48
30.	Мостиска	14	15	17	21
31.	Надвôрна	14	16	18	23
32.	**Новый Санчь**	—	—	1	1
33.	Перемышль	46	46	47	48
34.	Перемышляны	19	25	29	30
35.	Печенѣжинъ	7	7	9	9
36.	Пôдгайцѣ	18	20	24	29
37.	Рава руска	18	18	18	26
38.	Рогатинъ	40	45	45	48
39.	Рудки	16	17	25	28
40.	Самбôръ	6	8	9	14
41.	Скалатъ	14	18	21	25
42.	Снятинъ	8	12	15	16
43.	Сокаль	16	19	22	23
44.	Станиславôвъ	26	33	37	43
45.	Старый Самбôръ	14	15	15	19
46.	Стрый	40	40	45	51
47.	**Сянôкъ**	3	3	3	11
48.	Теребовля	15	19	21	26
49.	Тернопôль	33	36	40	47
50.	Товмачь	27	30	33	35
51.	**Турка**	8	11	12	12
52.	Цѣшанôвъ	8	8	11	12
53.	Чортковъ	22	23	24	28
54.	Яворôвъ	11	15	16	18
55.	Ярославъ	14	15	17	19
56.	**Ясло**	1	1	1	1

Якъ бачимо зъ повысшого рахунку, то найменче читалень є въ тыхъ повѣтахъ, котрѝ пôдчеркненѝ, а зъ котрыхъ є найбôльше Русинôвъ въ Америцѣ. А прецѣнь пôсля числа читалень треба судити о просвѣтѣ народа. Вôсѣмъ повѣтôвъ до котрыхъ зачисляемо лемкôвскѝ и сусѣдуючѝ зъ ними, мають всего на всего лишь 32 читалень, або 22 читалень менче якъ одень повѣтъ золочѣвскій у всхôднôй Галичинѣ! Чижъ може бути дивно пôсля сего, що люде неосвѣдомленѝ въ краю и незнаючи своеи исторіи, прійшовши до Америки, дають ся тутъ дурити всякимъ москвофільскимъ аґентамъ? Ось звôдки беруть ся у насъ москвофілы. Науки, просвѣты народови треба, а тогды вôнъ певно не схоче бути москвофіломъ, але буде признавати ся до рускости, буде гордити ся тымъ, що вôнъ Русинъ, за Русь-Украину свое жите положить!

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Що чувати въ свѣтѣ.

ДЕМОКРАТИЧНА партія не мае ще одного певного кандидата на президента Сполученыхъ Державъ и его заступника. Теперь коли наближае ся часъ Демократичнои Народнои конвенціи кандидаты выринають мовъ грибы по дощи. Кромѣ давнѣйшихъ кандидатôвъ якъ Горстъ, бувшій президентъ Клївелендъ, судя Паркеръ и другій, подносять ся голосы також за судією Ґреймомъ зъ Делаверъ и ґенераломъ Н. А. Майлсомъ. Противъ Ґрея выступае бувшій кандидатъ на президента Браєнъ. Кандидатомъ на мѣсто президента вразъ зъ ґенераломъ Майлсомъ мавъ бы бути Гарисъ бувшій сенаторъ Сполуч. Державъ зъ Канзасъ.

Кромѣ повысшихъ кандидатôвъ згадують ще имена Ґормана, Олнея и Вола.

ДВА Американцѣ Пердікарісъ и Варлей зôстали спôйманѣ черезъ членôвъ банды мароканьского опришка Раісулі въ Африцѣ, въ цѣли одержаня за нихъ великого окупу. Американьске правительство домагае ся недвозначно выпущеня на волю своихъ горожанъ а навѣть выслало корабль, щобы поперти свои жаданя. Єсть надѣя, що сего тыждня оба згаданѣ люде зôстануть вôльными.

ПРЕЗИДЕНТОМЪ арґентиньскои републики выбрано Мануила Квінтану, его заступникомъ Ос. Алкорта.

ПОЛУДНЕВІЙ републики Бразилія и Арґентина задумують заключити угоду, пôсля котрои знижено бы оплату на арґентиньску муку и мясо, а Арґентина знизила бы оплату на бразилійску каву и параґвайскій чай.

НА мѣсце покôйного сенатора Квея, именовавъ ґувернеръ сенаторомъ пенсильвенійскимъ Накса, федерального прокуратора, звѣстного приятеля тростôвъ. На мѣсце Накса мае президентъ именовати федеральнымъ прокураторомъ мабуть міністра маринарки, пана Муді.

АМЕРИКАНЬСКОМУ амбасадорови Мікоркови зле поводить ся въ Петербурзѣ. Въ наслѣдокъ симпатіи Американцѣвъ для Япанцѣвъ, Мікорка бойкотують всѣ на кождôмъ кроцѣ а навѣть господарь дому, де вôнъ мешкавъ зъ родиною, выповѣвъ ему мешканє.

Лондонъ, 11. Двѣ пекольнѣ машины найдено межъ цигарами въ царскôй палатѣ, въ Царскôмъ Селѣ, де царь теперь перебувае. Одна зъ нихъ була въ ѣдальни, друга въ авдіенційнôй комнатѣ.

Анґлійскій, французкій и російскій амбасадоры запротестували противъ масакрованя Вôрменъ черезъ Турковъ.

Война на далекôмъ Сходѣ.

Пôсля вѣстей зъ Парижа у Франціи, взагалѣ въ Росіи пануе пригноблене въ наслѣдокъ теперѣшнои вôйны.

Зъ Москвы телеґрафують до нѣмецкихъ часописей, що два реґіменты російского вôйска, котрѣ мали ити на вôйну, не хотѣли вôдати на потягъ. Були се по найбôльшôй части свѣжѣ рекруты зъ сѣлъ. Вконци другій вояки силою впакували ихъ на потягъ. Тогды жѣнки воякôвъ, що мали ѣхати на вôйну, кинули ся на шины передъ потягомъ хотячи въ сей спосôбъ перешкодити вôдъѣздови потягу. Коли вояки позганяли одни жѣнки зъ шинъ сейчасъ клали ся на нихъ другій. Потягъ рушавъ 16 разôвъ, але всегда мусѣвъ застановити ся, бо жѣнки лежали на трецѣ. Вконци доводячій офіцеръ приказавъ ѣхати не оглядаючись на нѣчо. Потягъ рушивъ и подавивъ жены, що все ще лежали на шинахъ.

Москалѣ панами пôвнôчно всхôдноѣ Кореѣ. Є ихъ тамъ всего 4 до 5 тысячь кôнноты, але ґарнізоны япаньскій такі малій, що не могуть мѣрятись зъ Москалями. Вправдѣ Япанцѣ теперь не дуже о се дбають, бо всѣ свои вôйска и живность спроваджують моремъ, але еслибъ щастє на мори перехилилось на сторону Росіи и Япанцѣ мусѣли провадити свои вôйска и живности черезъ Корею, тогдѣ тихъ кôлька тысячь російского вôйска моглибъ имъ ставити поважну перешкоду въ ихъ походѣ на передъ.

Якъ звѣсно, Куропаткинъ посувавъ ся зъ частею свого вôйска на полудне. Теперь Курокі иде напротивъ и старае ся вôдтяти ему дорогу до головнои російскои арміи въ Гарбинѣ. Та заледви ему се удасть ся. Російскі ряды збôльшають ся зъ кождымъ днемъ. Япанцѣ поховали 675 Москалѣвъ пôдъ Нанщанъ. Въ Токіо, столици Япану мае находитись 546 російскихъ полонникôвъ.

Япанцѣ твердять, що Москалѣ мають три пôдводнѣ кораблѣ. Кружлякъ Новикъ выпливавъ кôлька разôвъ зъ Портъ Артура на полюване за япаньскими торпедовцями. Бôльшій корабль вôдъ Новика мабуть не годенъ выйти зъ порту.

Російскій корабель Царевичъ ушкодженый коло Портъ Артура 9-го Лютого вже направленый. Вѣсти про знищене менчихъ російскихъ кораблѣвъ Жилякъ и Бобръ не справджують ся.

Въ протягу слѣдуючихъ 10 лѣтъ намѣряе Росія побудовати 20 военныхъ кораблѣвъ, 10 кружлякôвъ, 10 першои класы протегованыхъ кружлякôвъ, торпедовцѣвъ и пôдводныхъ човнôвъ.

Въ Петербурзѣ не надѣють ся серіозного атаку на Портъ Артуръ зô сторону сушѣ доки Япанцѣ не спровадять своихъ великихъ арматъ, зъ котрыхъ намѣряють стрѣляти на твердиню.

Зъ російскихъ жерелъ доносять, що въ Портъ Артурѣ є подостаткомъ поживы.

Заливъ Таліенъ-Ванъ очистили Япанцѣ зъ мінъ. Въ Портъ Артурѣ плывае много япаньскихъ мінъ.

Зъ Петербурга доносять, що Росія задумуе утворити трету морску скадрону зъ кораблѣвъ чорноморскихъ и балтійскихъ. Кажуть, що султанъ турецкій згодивъ ся позволити, щобы російскі кораблѣ переѣхали черезъ Дарданелѣ пôдъ условіемъ, що назадъ не вернуть.

Зъ Чіфу доносять про велику морску битву въ заливѣ Печілі.

Япаньскій корабель Ятіма мавъ наѣхати на міну коло Портъ Артура и вылетѣти у воздухъ.

Єдель, военный кореспондентъ анґлійскои часописи Лондонъ Дейлі Телеґрафъ зôставъ убитый черезъ хиньскихъ жовнѣрѣвъ. Вôнъ походивъ зъ Ботлеръ, Па. Американьскій конзуль розслѣджуе справу.

Телеґрафують зъ Лондону, що російска балтійска фльота пустилась въ дорогу на захôдъ. Бачили єѣ коло острова Боригольмъ на полудне вôдъ Швеціи. Складаєсь она зъ 40 менчихъ и бôльшихъ военныхъ кораблѣвъ. Не знати лишь чи се проба поѣздка, чи справдѣ фльота вырушила вже на далекій Всхôдъ, бо многій бôльшій корабль находять ся еще въ лихôмъ станѣ, такъ що не моглибъ перебути такъ далекои морскои подорожи.

Телеґрамы.

Ліао-Янґъ, 8. Лучають ся поменчѣ битвы на дорозѣ Фенґъ Ванґъ Ченґъ. Москалѣ вôдбили назадъ вôдъ Япанцѣвъ Саіматма. Япанцямъ бракъ доброи кôнницѣ. Многѣ Япанцѣ хорѣ въ наслѣдокъ горячихъ днѣвъ а холодныхъ ночей.

Петербургъ. 8-го. Пôсля битвы коло Вафандіенъ Япанцѣ цофнули ся втративши 320 людей. Два реґіменты уральскихъ козакôвъ дôстали приказъ рушати въ походъ.

Сеулъ, 8-го. Кореаньского ґубернатора округа Ко Ванъ прокололи Москалѣ баґнетами за те, що не хотѣвъ достарчити поживы для нихъ и ихъ коней.

Лондонъ, 8-го. Зъ хиньскихъ жерелъ доносять, що Япанцѣ напали кôлька разы на Портъ Артуръ 6-го с. м. зô стороны сушѣ и моря, але зôстали вôдперті. Положенє Япанцѣвъ въ Кванъ Тунґъ незавидне. Владивостоцка фльота злучила ся зъ Портъ-Артурскою; въ битвѣ затонули 4 япаньскі кораблѣ. 9 япаньскихъ кораблѣвъ бомбардують побережє межъ Сіюнґъ Ю Ченґъ а Каі Гавъ вôдъ 7 с.м.

Варшава, 8. 300 російскихъ дезертирôвъ понайбôльшôй части жидôвъ, межъ ними оденъ капитанъ и полковникъ утекли въ унiформахъ зъ тутешныхъ бараковъ за границю до Австріи.

Петербургъ, 9. Тутъ заперечують вѣсти походячѣ зъ хиньскихъ жерелъ.

Частѣ бомбардоване Портъ Артура черезъ Япанцѣвъ ушкоджуе ихъ гарматы а знатоки твердять, що если Япанцѣ и дальше будуть такъ безъ потребы стрѣляти то ихъ фльота найде ся въ такôмъ положеню, що Росіяне могуть ихъ побити.

Петербургъ, 10. Япанцѣ заняли Сію Єнъ выгнавши звôдтамъ Москалѣвъ. Они посувають ся мабуть въ напрямѣ Гаі Ченґъ.

Гей Ченґъ, Червень 11. Пôдчасъ битвы коло Фенґъ Ванґъ Ченґъ 9 с. м. два япаньскій баталіоны дôстались въ російску засѣдку и зôстали цѣлковито знищеній.

Петербургъ, 12. Кружить поголоска, що въ морскôй битвѣ коло Портъ Артура затонули 2 російскі и 4 японьскій корабль.

Непорозумѣня межъ російскими ґенералами вже вырôвнались и Куропаткинъ не думае ити на вôдсѣчь Портъ Артурови въ надѣѣ, що ся твердиня выдержить япаньску облогу.

Фльота въ Владивостоку складае ся зъ 7 военныхъ кораблѣвъ въ виду чого догадують ся, що деякій російскій корабль утѣкли зъ Портъ Артура и получили ся зъ владивостоцкою фльотою.

Въ Владивостоку пануе велика дороженя.

Токіо, 12. Адміралъ Того рапортуе, що 7-го с. м. часть япаньскои фльоты бомбардувала захôдне побережє пôвострова Ліао Тонґъ коло Кіау Чавъ и не допустила російского поѣзду зъ жовнѣрами.

Ліао-Янґъ, Недѣля. Російскій хорунжій Марілофъ каже, що въ битвѣ пôдъ Саіматша Япанцѣ втратили 300 людей. Пôсля битвы найдено одного раненого Москаля зъ вôдрубаными пальцями и вырѣзанымъ языкомъ. Думають, що се зробили хиньскій бандиты. Кажуть, що Япанцѣ зневажили фану Червоного Креста въ часѣ битвы. Именно пôдсунулись пôдъ еѣ охороною якихъ 400 крокôвъ а опôсля стрѣляли на неприятеля.

Въ битвѣ пôдъ Сію-Єнъ 8-го с. м. мали Япанцѣ втратити 100 людей а Москалѣ одного убитого а 21 раненыхъ, межъ ними 2 офіцирôвъ.

Петербургъ, 12. Росія оголосила рижь контрабандою вôйны противъ чого Анґлія запротестувала, однакъ Росія не думае змѣнити свого рѣшеня. Ввиду сего не вôльно доповити рижу на поле борбы — а кождый корабель везучій рижъ на поле борбы може бути арештованый російскими военными кораблями.

Мукденъ, 12. Ґенералъ Курокі посувае ся на пôвнôчь вôдъ Фенґъ Ванґъ Ченґъ. Коло Самаітсіе стрѣтило япаньске вôйско російскій вôддѣлъ и въ битвѣ змусило его до уступленя.

Тієнъ-Тсинъ, Недѣля. 2000 хиньскихъ бандитôвъ Чунхузôвъ зъорґанізовались въ Ґсінъ-Мінъ-Тунґъ дистриктѣ въ цѣли нищеня сибірской желѣзницѣ. Пôдѣленѣ они на 3 вôддѣлы а доводить ними 5 Япанцѣвъ.

Норфоукъ, Ва. 13. Въ Нюпортъ Нюсъ кôнчать робити 3 торпедовцѣ мабуть для Япаніи.

Вонсонъ, 13. Япанцѣ мають тутъ лишь 800 людей пѣхоты. Російскі козаки знаходять ся близько мѣста и сѣють пострахъ межъ его мешканцями якъ також взагалѣ межъ мешканцями пôвнôчно всхôдной Кореѣ.

Лондонъ, 13. Пôсля оповѣданя тубыльцѣвъ вода въ чотырохъ резервоарахъ въ Тагако зôстала затроєна черезъ Москалѣвъ. Япанцѣ не вѣрять сему.

Ню-Чванґъ, 13. Звôдси доносять про битву межъ Москалями а Япанцями коло Пуліентіенъ недалеко Портъ Артура. Япаньскій вôйска зачѣпили Москалѣвъ, почѣмъ начали уступати. Москалѣ не надѣючись засѣдки пустили ся за ними, але надыбали велику силу Япанцѣвъ и 800 зъ нихъ згинуло. Опôсля Москалѣ подали ся на Каі Чавъ.

Ню-Чванґъ, Понедѣлокъ. Хиньскій шпіонъ, котрый утѣкъ зъ Портъ Артура розказуе, що Москалѣ працюють день и нôчь направляючи ушкодженѣ кораблѣ. Арматы кораблѣвъ звернені въ сторону сушѣ, звôдки сподѣють ся нападу. Вхôдъ до порту лишь въ части заблокованый. Межъ російскими жовнѣрами е много раненыхъ и хорыхъ. Поживы мають всего на два мѣсяцѣ. Всю поживу, яка була въ мѣстѣ, забрали вôйсковѣ власти въ свои руки. Росіяне зняли арматы зъ корабля Ретвізанъ и уоружили ними два желѣзничѣ потяги, зъ котрыхъ стрѣляють на Япанцѣвъ. Часть корабля Петропавловска видно въ часѣ вôдпливу моря. Якійсь французкій корабель привѣзъ до Портъ Артура шпеницю зъ Америки, котру теперь мелють. Корабель все ще стоить въ портѣ. Въ Портъ Артурѣ дає ся чути бракъ вугля. Въ цѣлôмъ мѣстѣ е всего около 6000 тонôвъ вугля.

ПОЛЬЩИНА ВЪ НАРОДНЫХЪ ШКОЛАХЪ.

Пише краева „Свобода“:

Австрійске правительство и ц. к. рада шкôльна краева порѣшили не давати зненавидженымъ Русинамъ жадныхъ чотирокласовыхъ шкôлъ народныхъ, абы до середныхъ шкôлъ приходило якъ найменше Русинôвъ.

По скôнченыхъ шести лѣтахъ науки въ народнои школы дитина звычайно скôнчила доперва другу клясу. Дитина мае вже замкнену дорогу до середнои школы, бо краева рада шкôльна зарядила, абы до середныхъ шкôлъ не приймати такихъ, котрѣ скôнчили 14-тый рôкъ житя.

L 103

Се розпорядженє рады шкôльнои краевои е ґвалтомъ, выданымъ свѣдомо на се, абы Русинôвъ знищити. Рада шкôльна краева е взагалѣ лиш на се, абы Русинôвъ знищити!

Краева рада шкôльна, якъ бы могла, то скасувала бы всѣ рускі школы на разъ.

Прочь зъ польщиною зъ рускихъ шкôлъ народныхъ, бо се е противъ конституціи, противъ цѣсарского права! Обовязкова наука языка польского е ґвалтомъ, е розбôйничимъ нападомъ на гладкôй дорозѣ!

Рускій хлопы! Палѣть польскій книжки Вашихъ дѣтей! Не позвольте имъ анѣ читати анѣ писати по польски!

А якъ дитина не послухае, то бийте букомъ. До сего маете право, бо вы батьки. Якъ дитины не можна иначше уратувати вôдъ нещастя на цѣле житє, то треба букомъ душу ратувати!

Теод. Талпашъ, першій предсѣдатель „Союза“ и командантъ ювилейного походу Р. Н. Союза.

— РОСІЙСКОГО міністра Жадовского, пострѣливъ въ Берні, въ Швайцаріи, якійсь Ильницкій бувшій російскій офіцеръ а теперѣшный турецкій пôдданый. Яко причину свого злочину подае Ильницкій тое, що російскі власти сконфіскували безправно его маєтокъ.

Адресы вызначнѣйшихъ рускихъ часописей въ старôмъ краю.

„Буковина“ (3 разы тыждневo) $4.00 на рôкъ, ул. Петровича ч. 2. Чернôвцѣ, Bukowina, Austria.

„Воля“ (соціяліст. тыждневникъ) $1.00 на рôкъ, ул. Ліндого ч. 8. Львôвъ, Galicia, Austria.

„Гайдамаки“ (тыждневникъ) $2.00 на рôкъ, ул. Баторія ч. 24. Львôвъ.

„Дзвінок“ (для дѣтей, 2 разы на мѣсяць) $1.50 на рôкъ, пл. Стрѣлецка ч. 6. Львôвъ.

„Діло“ (дневникъ), $10.00 на рôкъ, улиця Баторія ч. 24. Львôвъ.

„Комар“ (гумористичн., два разы на мѣсяць) $2.00 на рôкъ, ул. Собѣщины ч. 8. Львôвъ.

„Літ. Наук. Вістник“ (разъ на мѣсяць) $4.50 на рôкъ, ул. Чарнецкого 26. Львôвъ.

„Новий Громадський Голос“ (2 разы на мѣсяць) $1.00 на рôкъ, ул. Чарнецкого 26. Львôвъ.

„Поступ“ (тыждневникъ) $1.50 на рôкъ, Коломыя, Народный Дôмъ I. пов., Galicia, Austria.

„Промінь“ (2 разы на мѣсяць) $1.50 на рôкъ, Вашкôвцѣ н. Ч.‘ Bukowina, Austria.

„Руслан“ (дневникъ) $8.00 на рôкъ, пл. Домбровского ч. 1. Львôвъ.

„Ruthenische Revue“ (2 разы на мѣсяць) $1.50 на рôкъ, Gersthoferst, 32. Wien, Austria.

„Свобода“ (тыждневникъ) $1.00 на рôкъ, ул. Баторія 24. Львôвъ.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель — КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 624 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Мѣсто-предсѣдатель ....С. Митренко OLYPHANT, PA.
Заст. секретаря ....Йос. Кульчицкій BALTIMORE, M. D.
Заст. касіера ....А. Янковичь MC ADOO, PA.

Радникы:
А. Валевскій ....St. Louis, MO.
А. Семаницкій ....Trauger, Pa.
Ник. Дембицкій ....Mahanoy Plane, Pa.
К. Кобанъ ....Olyphant, Pa.
Ал. Сорока ....Plymouth, Pa.
Иванъ Парилякъ........New York City, Pa.

Ихъ заступники:
Ив. Сенько ....Jessup, Pa.
Ив. Посипанко ....Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій ....Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:
О. А. Улицкій ....Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій ....McKeesRocks, Pa.
Ив. Ворганъ ....Mt. Carmel, Pa.

Головный организаторъ:
о. Н. Подгорецкій, box 31, Jersey City, N.J.

За 70 центôвъ на мѣсяцъ Союзъ платить 600 доляровъ посмертного за мужа, а 300 доляровъ за жену и другіи запомоги въ разѣ инныхъ нещасных выпадкôвъ.

Въ Союзѣ можете убезпечити вашй дѣти за таншй грошѣ якъ де инде а посмертне за нихъ достанете бôльше якъ деинде.

ОГОЛОШЕНЕ.

ВП. П. СЕКРЕТАРЪ СОЮЗА!

Прошу разъ на все собѣ запаматати, що грошѣ належачй до Р. Н. Союза выписуе ся на имя: Alex Sharshon, treas., Shamokin, Pa., а не на мое имя, тôлько тй моні ордеры и чеки выписаній на имя Alex Sharshon засылайте просто до мене а я самъ вôдошлю до касіера.

Пригадую § 9 статутôвъ „Союза", на пôдставѣ котрого члены приступаючй до „Союза" а маючй высше 40 лѣтъ мають до трохъ мѣсяцѣвъ по вступленю предложити менѣ метрику уродженя.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

ДУНАЙ ИВАНЪ, членъ Р. Н. С. вôд. 5. Мт. Кармелъ, Па. упокоивъ ся 26. мая б. р. Покôйный походивъ зъ Угорщины села Гельмановцѣ, Спишъ. До Р. Н. Союза належавъ вôдъ 1896 року.

ИЛЬКО КОВАЛЬЧИКЪ, членъ Р. Н. Союза, вôддѣлъ 7, и чл. бр. Пр. Богород. въ McAdoo, Pa. упокоивъ ся 27 мая с. р. Покôйный належавъ до Р. Н. Союза вôдъ 1903 р., осиротивъ жѣнку и дѣти.

Вѣчная память!

— Хочете безпечно и скоро заѣхати до старого краю, або спровадити родину з краю, купѣть собѣ шифкарту вôдъ John-a Nemeth-a, 457 Washington St. NewYork, N.Y.

Рухъ въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ членôвъ нашого братства св. Андрея въ Бреславъ, Па., вôддѣлъ 30, що поврôчный мітинґъ вôдбуде ся дня 26-го Юнія о 2-ôй годинѣ пополудни. На мітинґу буде прочитане справоздане касове за послѣдныхъ шесть мѣсяцѣвъ. Будемо такожъ принимати новыхъ членôвъ до братства за $1.50 вступного а до Р. Н. Союза пôсле статутôвъ; будуть и другй важнй справы до полагодженя. Тожь напоминаю всѣхъ Братôвъ, щобы ся появили на той мітинґъ и выровнали своѣ довгъ; котрый членъ не появить безъ важной на тое причины, заплатить кару 50 центôвъ; а котрый бы членъ по явивъ ся въ пянôмъ станѣ и робивъ баламуту буде строго караный.

Панько Ленько, секретарь.

БРАТСТВО

въ Chisholm, Minn. вôдбуло мітинґъ въ домѣ п. Л. Феціча на котрôмъ выбрано слѣдуючихъ урядникôвъ: Ив. Сенѣвъ предсѣдатель, Лука Феціч заступникъ, Петро Куречко секретаръ, Ф. Круховскій заступникъ секретаря, Ив. Войталъ касіеръ, Вас. Гарадимъ заст. Петро Иванцьо контролоръ, Анд. Войталъ опѣкунъ хорыхъ.

Ухвалено такожъ, що если членъ захорує до 6 мѣсяцѣвъ пôсле того якъ вступить до братства, то достане лишь половину запомоги а если лише шесть мѣсяцѣвъ вôдъ вступленя члена до брацтва то достане цѣлу запомогу въ сумѣ 5 доляровъ на тыждень. Въ разѣ смерти достане 25 доляровъ на похоронъ єсли не стоявъ въ братствѣ ще 6 мѣсяцѣвъ єсли стоявъ довше якъ 6 мѣсяцѣвъ достане на похоронъ 50 доляровъ.

Братство мае въ касѣ $48.80. Брацтво заложене недавно.

Иванъ Сенѣвъ предсѣд., П. Куречка секретар.

БРАТСТВО

св. А. А. Петра и Павла вôддѣлъ 6. Р. Н. Союза въ Фредеринтавнъ, Па. взыває своихъ братôвъ щобы зойшли ся на поврôчный мітинґъ дня 19 Юнія 1904. Буде ся прочитувати поврôчный доходъ и розходъ. Кождый членъ мае выровнати своѣ довгъ. Мітинґъ вôдбуде ся о 1-ôй годинѣ пополудни въ домѣ брата Ив. Петриска.

В. Молнаръ, секретарь.

ПОВѢДОМЛЯЮ,

що до братства св. Йоана Хрестителя въ McKeesport, Pa. буде принимати ся въ Червню — вступъ тôлько за 50 ц. Сли хочешь кождый Русине забезпечити ся на дальшу будучность, то приходи и вписуй ся для добра свого.

Т. Каськôвъ, секретарь.

— ВÔДДѢЛЪ Р. Н. Союза ч. 78 въ Майнерсвилъ, Па. напоминає своихъ членôвъ, щобы ся посходили на слѣдуючій мітинґъ, котрый вôдбуде ся дня 19-го Юнія 1904 въ церковной гали. Хто не прийде на мітинґъ съ тихъ що не роблять, заплатить 50 центôвъ кары. Хто не бувъ на мітинґу 15-го Мая и теперь не прийде, того имя подамо до публичнои вѣдомости. Тихъ, котрй мешкають по другихъ плейсахъ напоминає ся, щобы выплатили своѣ довгъ, бо инакше будуть зъ братства вымазаній.

Васко Крамаръ, предсѣдат., Гр. Бенько, секретарь.

Збирайте жертвы на „Руск. Народн. Фондъ".

ПОВАЖАНЙ СЕКРЕТАРЪ СОЮЗА!

Всѣ непроданй календарѣ Союза просимо звернути до конця Червня 1904 Редакціи „Свободы".

Вôдозва

до всѣхъ членôвъ 1 инспекторского дистрикту Сполученых Углекопôвъ въ Америцѣ.

Поважаній Братя!

Звѣстно вамъ, що надôйшовъ часъ выбору новыхъ дистриктовыхъ урядникôвъ нашои юніи. Зъ помѣжъ Славянôвъ доставъ номінацію на урядъ организатора або члена Выдѣлу (member of the Board) п. Михаилъ Когутъ. Поручаемо его вамъ щобысьте при выборахъ вôддали на него „свои голосы. Пана М. Когута знаете. Вôнъ працювавъ въ корысть Юніи вôдъ самого еѣ заложеня, працювавъ такожъ пôдчасъ послѣдного страйку и пояснявъ справу всѣмъ, хто того жадавъ вôдъ него. Вôнъ заслуживъ собѣ на тое, щобы его выбрати. Выборы будуть тревати ажъ до 27-го Юнія. Тому дайте позôръ и голосуйте на него а если хто не умѣе читати и не годенъ знайти его имени на балотѣ, то нехай попросить собѣ якого доброго знакомого, щобы ему показавъ его имя и въ той способъ не давъ ся ошукати.

Зъ поважаемъ и поздоровленемъ для всѣхъ читателѣвъ „Свободы" остаемо:
Андр. Якубовъ,
Стефанъ Калафутъ,
Андр. Франко,
урядники ч. 1137 Юніи Сполученых Углекопôвъ въ Америцѣ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Червень.		
16	Ч.	Лукиліанъ
17	П.	Митрофанъ
18	С.	Доротей
19	Н.	Висаріонъ, Іларіонъ
20	П.	Теодотъ
21	В.	Теодоръ Стратилатъ
22	С.	Кирилъ Алекс

— ЧЛЕНЫ тов. „Поступъ" въ Allegheny, Pa. зъ нагоды крестинъ Стефаніи, доньки нашого товарища Павла Дибы, зложили на „Народный Фондъ въ Америцѣ":

Валерій и Луція Мервакъ	1.00
Петро Трачь	50
Павло Диба	50
Иванъ Яблоньскій	50
Яковъ Штайнъ	1.00
Иванъ Галай	50
Иванъ Бабухъ	50
Мих. Гуменный	50
А. Нижанковскій	1.00
Иванъ Семеновичь	50
Катерина Штайнъ	50
Маргарета „	50
Юлія „	25
Иванъ „	50
Йосифъ „	50
Дмитро Галенда	50
Разомъ	$9.25

А. Нижанковскій, секретарь.

— НАКОНЕЦЬ въ Будапештѣ стане гр. католицка церква. Мѣска рада назначила платню для пароха, сотрудника и дяка.

— ЗАВОРУШЕНЯ въ Одесѣ. Краевй часописи одержали въ Одесы таку вѣсть: Сотки служачѣвъ одеского университету окружили онодѣ одеского градоначальника зъ окликами: „Прочь зъ Росією!", „Свобода!", „Досыть неволѣ!", почôмъ почали до него стрѣляти. Градоначальникъ зателеґрафувавъ по вôйскову помочь. Прибула сотня козакôвъ, котра стала робити по свому ладъ. Однакъ студентôвъ и робôтникôвъ було далеко бôльше, тому прийшло до борбы. Козаки найшли ся въ крутôмъ положеню, бо незадовго надтягнуло ще поверхъ 600 робôтникôвъ. Ихъ проводиръ мавъ на головѣ щось нѣбы російску корону. Розпочала ся стрѣлянина на козакôвъ и цѣла борба тревала вôдъ 9 рано до 4 пополудни. Скôнчила ся смертію 5 козакôвъ, 45 ексцедентôвъ, а кромѣ того 15 козакôвъ мало бути тяжко раненыхъ.

— ВЪ Derby, Conn. Ал. Горбаль на крестинахъ у Он. Горбаля поднѣсъ важнôсть Нар. Фонду, котрый въ першôй лѣніи мае на цѣли утворити Руску Бурсу въ Америцѣ и гостѣ радо зложили дрôбнй жертвы 90 ц., Т. Шкуратъ 50 ц., Он. Горбаль 25 ц.! — Честь за те господарева дому и всѣмъ жертвователямъ а такожъ А. Горбалю, котрый при кождôй способности памятае и збирае жертвы на Нар. Фондъ.

— УЧИТЬ СЯ на архитекта Иванъ Дошна, 14 л., сынъ Афтана Дошны, родомъ зъ Гладишова; побирае науку у звѣсного архитекта Едварда Форсіта въ Йонкерсъ, Н. Й. Робить добрй поступы въ наукѣ и есть надѣя, що въ протягу кôлькохъ роковъ выйде на „люде". — Родичѣ, котрй бажають лучшои долѣ для своихъ дѣтей, повиннй всѣми силами старати ся для нихъ о высшу науку.

— „ГАРНА" забава. Въ Гомстедъ, Па. краяны при картахъ и піятицѣ попили ся а опôсля и побилися. Конець забавы такій, що двохъ тяжко покалѣченыхъ лежить въ лôжку а кождый зъ участникôвъ забавы заплативъ на поліціи по 10 доляровъ кары. Такою дорогою идуть тяжко зароблений въ Америцѣ грошѣ!

— ВЪ Гомстедъ, Па. машина поломала ногу якомусь Йосифови Кушнѣрови, мабуть Русинови.

— 30-го Мая вôдбулось посвячене хреста на гр. к. цминтари въ Barnesboro, Pa. при участи великого здвигу народа и 4 священникôвъ. Мѣсцевымъ душпастыремъ е о. Ґуловичь.

— ЖЕЛѢЗНЙ фабрики Вейнъ въ Питсбурґу, Па. на 10-ôй улици замкнено на неограниченый часъ.

— КОНЕЦЬ свѣта мае наступити въ Червню 1908 року, значить за 4 лѣта вôдъ теперь. Такъ предсказуе Лі Спенґлеръ, купецъ зъ Йоркъ, Па. Той самъ чоловѣкъ предсказавъ смерть сенатора Ганны, Балтиморскій пожаръ и російско-японьску войну наперѣдъ. Минувшого Цвѣтня пророкувавъ вôнъ, що сегорôчне лѣто буде холодне.

Теперь Спенґлеръ продавъ весь свôй маєтокъ и выбирае ся до Ню-Йорку проповѣдувати покаяніе...

Вôнъ пророкуе, що російско-японьска вôйна скôнчить ся сеи осени побѣдою Япону; пророкуе велику домашну вôйну въ Сполученыхъ Державахъ. Такожъ предсказуе вôнъ, що сего лѣта буде лютовати великій огонь въ Филаделфіи, знищить богато людского майна и попалить многихъ людей. Пôсля его пророцтва передъ 1907 рокомъ буде велика посуха въ Злученыхъ Державахъ, въ пôвнôчнôй Европѣ, въ Азіи и на островахъ Спокôйного Океану, а терѣпного лѣта буде падати много граду и буде бôльше днѣвъ холодныхъ якъ горячихъ. Такъ пишуть часописи про сего чоловѣка. Але мало чого они не пишуть?

— СТРАЙКУЮТЬ робôтники въ Ґлиновôй Стiл Ко. въ Чикаго. Въ фабрицѣ робить лишь небогато скебôвъ.

— 600 АМЕРИКАНЬСКИХЪ учительокъ и учителѣвъ ѣде зъ Порто Рико до Сполученыхъ Державъ на вакаціи. Всѣ они выѣхали на Порто Рико пôсля укôнченя испаньскои вôйны, щобы обняти посады въ новозаснованыхъ американьскихъ школахъ.

— ФАБРИКА Стандардъ въ Ботлеръ, Па. замкнена, бо робôтники не хотѣли приняти знижении платнѣ. Въ сей способъ хоче компанія зломити страйкъ.

— ДРЪ Микола И. Арданъ перенѣсъ свôй офисъ зъ нынѣшнымъ днемъ пôдъ число 711 Linden Str. напротивъ Elm Park Church. Новый телефонъ 1631. Старый телефонъ 570—2.

Наука - се сила.

„Свобода" роздасть зовсѣмъ безплатно 12 курсôвъ Мѣжнародныхъ Кореспонденційныхъ Шкôлъ, тымъ 12 дѣтямъ, дѣвчатамъ або хлопцямъ, котрй до дня 1-го Септембра 1904 зберуть найбôльшу суму грошей на Рускій Народный Фондъ въ Америцѣ.

Курсы тй суть слѣдуючй:

1. Курсъ стенографічный обнимаючій: спеловане, краснопись, граматику, інтерпункцію, писане листôвъ и стенографію.
2. Курсъ книговодства (bookkeeping), складаючій ся зъ науки аритметики, краснописи, поединчого и подвôйного книговодства, отвираня, замыканя и змѣны ганделевыхъ книжокъ та модерныхъ офисовыхъ методôвъ.
3. Курсъ стенографічный.
4. Курсъ подвôйного книговодства.
5. Курсъ низшои и высшои аритметики.
6. Курсъ низшои аритметики.
7. Курсъ спелованя.
8. Курсъ краснописи.
9. Курсъ композиціи и реторики.
10. Курсъ граматики.
11. Курсъ писаня листôвъ.
12. Курсъ исторіи Сполученыхъ Державъ.

Тй курсы, котрй коштують разомъ кôлькасотъ доляровъ, роздасть „Свобода" 12 рускимъ дѣтямъ зовсѣмъ безплатно, яко нагороду за ихъ патріотизмъ.

Всѣ курсы суть въ англійскôмъ языцѣ.

Убѣгати ся о тую нагороду могуть дѣвчата и хлопцѣ зо Сполученыхъ Державъ и Канады, бо Мѣжнароднй Кореспонденційнй Школы мають ученикôвъ по цѣлôмъ свѣтѣ и учать при помочи кореспонденціи, значить кождый може въ ихъ школѣ учитись сидячи таки у себе дома, безъ взгляду на се де мешкае. Може учитись не переиваючи своеи роботы, учитись такъ скоро якъ ему часъ на се позваляе.

Збирати грошѣ на Р. Нар. Фондъ могуть дѣти не лишь самй, але такожъ черезъ своихъ приятелѣвъ и знакомыхъ. Одначе всѣ грошѣ зôбранй въ першій чи другій способъ — повинна лишь сама дитина вôдсилати, щобы можна знати на чій рахунокъ тй грошѣ записовати.

Всѣ зôбранй грошѣ пôдуть до касы Руского Народного Фонду въ Америцѣ. Грошѣ треба высилати зô спискомъ жертводателѣвъ и именемъ того хто ихъ посилае не до „Свободы" а просто на адресу Narodnyj Fond, Box 108, Jersey City, N. J., а на чекахъ та моні ордерахъ выписовати имя John Glowa, treasurer.

Грошѣ посилайте сейчасъ, коли ихъ зберете. Всѣ грошѣ, якй пришлете до дня першого Септембра будуть разомъ зсумованй а нагороды достануть тй дѣти, котрй прислали найбôльшу суму грошей черезъ тй 3 мѣсяцѣ.

До працѣ, дѣти, до працѣ! Збирайте самй и просѣть другихъ, хочьбы и старшихъ, щобы збирали на ваше имя грошѣ на Рускій Народный Фондъ въ Америцѣ. Збирайте при кождой нагодѣ нехай, и одна хвилька марно не пропаде а такъ не тôлько зробите добре дѣло, але и заслужите собѣ славу та поможете собѣ самымъ и другимъ дôйти до науки, до просвѣты.

ЗЕМЛЯ 50,000 акрôвъ компанійнои землѣ и гомстедôвъ въ полудневo-всхôднôмъ Сасначесканъ. Цѣна $3.50 до 4.00 за акеръ на сплату черезъ 10 лѣтъ. Прерія и лѣсъ, худоба и пшениця (40 бушл.) коло новои желѣзницѣ. Звѣдѣти можна за тапй грошѣ. Тамъ вже теперь жие много рускихъ кольоністôвъ. Пишѣть по мапу и докладнй поясненя на адресъ: Room 810—812 Scand.-Canadian Land Co., 172 Washington Str., Chicago.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Всячина.

ХЛѢБОРОБСКІ СПÔЛКИ НА УКРАИНѢ.

Въ послѣднôмъ десятилѣтю девятнайцятого столѣтя потворили ся и розвинули на Украинѣ досить широко хлѣборобскі спôлки або т. зв. артелѣ. Зъорґанізувавъ ихъ народный дѣячь Микола В. Левитскій спершу у двохъ повѣтахъ херсоньскои губерніи, вôдтакъ и по иньшихъ областяхъ.

Спôлковый рухъ розвинувъ ся найбôльше въ пôвнôчнôй частинѣ Херсонщины, въ елисаветградскôмъ та александрійскôмъ повѣтѣ. Земля въ тôй области се степова высочина зъ грубою верствою чорнозему. Нарôдъ, у переважнôй части украиньскій, почавъ тутъ поселяти ся ще зъ початкомъ XVIII. ст. шукаючи тутъ волѣ и самостôйности, якои не було на рôднôй Украинѣ.

Головнымъ занятемъ его була и е управа землѣ. Але мала скôлькôсть ґрунту або й цѣлковите беземеле господарѣвъ, непорадность та бракъ кредиту стали причиною, що матеріяльне положене тамошныхъ селянъ було безвôдрадне. Щобы оплатити податки, селяне мусѣли продавати свôй инвентарь та робочу скотину. Такъ пр. въ 1891 р. въ александрійщинѣ на сто господарѣвъ 43 не мало скотины, а 15 не засѣвало зовсѣмъ поля. Такій необезпеченый економічный станъ селянъ змусивъ до обдумованя рôжныхъ способôвъ полѣпшеня быту. Однымъ зъ такихъ способôвъ е власне артелѣ М. Левитского.

Забираючи ся до орґанізованя артелѣвъ, Левитскій мавъ передъ собою одно явище, неначе завязокъ будучихъ спôлокъ, именно розповсюдненй на Украинѣ „супряги" себто звязокъ кôлькохъ господарѣвъ задля ораницѣ. Головна причина сего явища така, що чорноземъ треба орати глубоко, а се можливе тôльки двома або трома парами волôвъ. Отже господарѣ зъ конечности лучили ся у такі „супряги".

Якъ бачимо, спôлкова орґанізація вже була пôдготована самою практикою житя, такъ що коли М. Левитскій порадивъ мешканцямъ села Федваря завести у себе спôлку, то найживѣщі люде зъ помѣжь селянъ вôдразу зрозумѣли вагу и хосенність такого дѣла. Въ тôмъ таки селѣ повстала перша спôлка.

На жаль украиньска интеліґенція вôднесла ся спершу дуже холодно до сихъ спôлокъ, а мѣсцеві власти, занюхавши тутъ трохи не революцію, старали ся усѣми силами перешкодити дѣлу. Та проте желѣзна воля Левитского и його вѣра въ добро справы перемогли усѣ перешкоды и артелѣ розвинули ся гарно.

Найбôльше причинила ся до з'еднаня членôвъ спôлкамъ та обставина, що Левитскій выеднавъ для спôлокъ дешеві позички на поднесене хлѣборобства.

Спôлки завязують ся на основѣ статута званого „артельнымъ договоромъ". Договоръ зачинае ся подрôбнымъ представленемъ потребы и хôсна спôлковои умовы. Далѣ йде 80 пунктôвъ, въ якихъ приписано вôдносины спôльникôвъ мѣжь собою и до громады. Сі пункты можна роздѣлити на 2 частинъ:

Въ першôй частинѣ сказано, що спôльники мають жити зъ собою въ згодѣ и ладѣ, не гнѣвати ся на себе, домагати ся полѣпшеня спôлки, давати помôчь недужому товаришеви, не лишати его въ бѣдѣ и поки вôнъ нездужае, працювати за него. За вчинки, що знеславляють спôлку (крадѣжь, пôдпал) товариство вôдъ разу выганяе спôльника зô спôлки, за невеличкі провины само накладае на него кару, не пускаючи справы до суду.

Спôлкою рядить „артельный староста" выбраный усѣми членами. Вôнъ завѣдуе спôлковою касою, веде всѣ рахунки и заступае спôлку передъ властями. Спôлка повинна дбати про поднесене рôльництва на своихъ земляхъ; за одержану пожичку закуповуе вона лѣпші знаряды и худобу.

Увесь хлѣбъ зносять въ осени на спôлковый двôръ и дѣлять помѣжь членôвъ. Насампередъ вôдчисляють частину на сплату довгу, податкôвъ и на запасный капіталъ, Решту дѣлять на пайки. Величина пайки залежить вôдъ того, яку хто працю вложивъ у спôлку.

Кождый дорослый чоловѣкъ рахуе ся цѣлымъ робôтникомъ и дôстае цѣлый пай; хлопцѣ та дѣвчата вôдъ 13—17 лѣтъ рахують ся пôвробôтниками и дôстають половину паю; ще меньші дѣти — третина робôтника беруть третину паю. Пай стае власностію спôльника и вôнъ мае право робити зъ нимъ, що схоче. Спôлка працюе разомъ на поли, всѣ дôстають вôдъ старосты призначену роботу, орють и сѣють разомъ и для того спôлка старае ся мати въ купѣ свои ґрунта. Коли у спôлки ґрунту за мало, она може арендувати чужу землю.

Такимъ способомъ, якъ видно изъ статута, спôлка основуе ся на ґрунті братнои згоди, рôвности та спôльного орудуваня худобою и землею.

Зъ коломыйского „Поступу".

НЕ ХОЧУТЬ ЦѢЛУВАТИ.

Недавно выбрали ся якісь Американцѣ до Риму и забагли бачити папу. Авдієнцію одержали, але — на загальне здивоване и огôрчене не схотѣли поцѣлувати папскои руки. Въ наслѣдокъ того Американцѣ вже не такъ легко будуть на будуче одержувати авдієнцію. Буде се можливе лише тодѣ, коли они выкажуть ся поручаючими листами вôдъ своихъ епископôвъ. Навязуючи до сеи подѣ, подають дневники, що така неприемнôсть стрѣнула була свого часу Пія VI., який приѣхавъ бувъ на двôръ Йосифа II. Коли папа подав свою руку до поцѣлуя канцлерови Кавнѣцови — то вôнъ еи лише стиснувъ своею правицею й добре потрясъ.

СМѢШНЕ.

Лѣкарь: „Пане господарю, не страхайте ся, але ногу треба конче вôдрубати!"

Господарь: „Вôдрубати! — бѣднажь моя головко, а я що вôдтакъ зроблю зъ другимъ чоботомъ?"

*

Иванъ: „Мошку, Мошку, ваша Сура впала зъ кладки въ воду!

Ай вай: „Иване, на сей кожухъ та кинь его въ воду, щобы жѣнка не застудила ся!"

*

Казка про вино. Одна турецка казка оповѣдае про вино: Якъ Ноя посадивъ вино, прийшовъ до вина въ ночи чортъ и сказавъ: „Люба ростинко, я тебе погною. Вôнъ зарѣзавъ перше ягня, потомъ льва а наконець свиню и ихъ кровю пôллявъ землю въ округъ винограду.

Для того, хто вино мирно уживае, е смирный якъ ягнятко, хто пе бôльше вина, той бурить ся якъ левъ, а хто перебере мѣру, той качае ся въ болотѣ якъ безрога.

*

Разъ била жѣнка мужа за се, що хаты не тримавъ ся, а коли его добре приболѣло, каже вôнъ: „Спочинь но жѣнку трохи, бо я змучивъ ся".

*

Жовнѣръ: „За три крейцарѣ даете смердячои ковбасы и то такъ мало".

Рѣзникъ: „Та якъ дамъ бôльше, то еще гôрше буде смердѣти".

*

— „Кумо, а вы чого такъ шльохаете?"

— Дайте ми кумо спокôй? Панотець завдали менѣ на покуту ажь 7 Отченашôвъ говорити, а я лишь оденъ знаю. Щожь я бѣдна вдѣю?

*

Жѣнка: „Памятай чоловѣче, що якъ я умру, то лише твое пяньство буде тому причина".

Чоловѣкъ: „Най менѣ хто розтолкуе, якъ то може горѣвка, що я пю, моѣй жѣнцѣ пошкодити?"

*

Отець до старостôвъ: Оздє мои донечки. Наймолодша Марія мае 19 рôкъ — сѣй не даю нѣчого. Калина мае 29 рôкъ — сѣй даю 10 морґôвъ поля и одну корову. Настя мае 39 рôкъ — сѣй даю 20 морґôвъ поля, двѣ коровы, двѣ нарѣ волôвъ, 10 овець, 10 пнѣвъ пчôлъ и еще где що".

Староста до жениха на пошепки: „На котру гадаете?"

Женихъ: „Ану питайте, чи еще старшои не мае".

Докторъ Микола Арданъ

отворивъ офисъ пôдъ ч. 711 ул. Линденъ, Скрентонъ, Па.

Новый телефонъ 1631.

Календарь Р. Н. Союза на рôкъ 1904.

се така книжка, котру не лишь кождый членъ Союза, але кождый американьскій Русинъ повиненъ мати.

Въ Календари Союза кромѣ многихъ пожиточныхъ и цѣкавыхъ рѣчей знайдете такожь 20 прекрасныхъ образкôвъ.

Цѣна лишь 25 центôвъ.

Календарѣвъ безъ грошей не высилаемъ.

КНИЖКИ

Американьскій шляхтичь	15
Бланкеты на метрики	2
Весела книжочка зъ образками	30
Де що про звѣрята	30
Де-що про права и суды въ Сп. Дер.	10
Де-що зъ исторіи російскои православнои місіи въ Америцѣ.	10
Дорога до свѣдомости	10
Зубъ за зубъ	10
Загадки и образки	10
Журавлѣ	15
Календарь „Союза" (1904)	25
Казка про жида	10
Конституція Сполуч. Державъ	10
Книжка для опѣкунôвъ хорыхъ	1.00
Книжочка колекторска	7
Марія	10
Народный Рухъ Ав.-Уг. Русинôвъ	15
Оповѣданя для дѣтей	20
Образки зъ Америки	10
Оповѣданя С. Макара	15
Про вôдступник. вôдъ рос. православія	10
Псалтирь	100
Покуса	10
Розмова Поляка зъ Русиномъ	10
Руско-англійскій Словарець (передрукъ зъ Англ.-руск. Провôдн.	20
Руско-англійскій Провôдникъ	50
Смерть	10
Тарасъ Шевченко	15
Тымко Гаврилюкъ	15
Читанка друга	25
Читанка трета	40
Читанка четверта	50

Почту мы оплачуемо.

Адресъ:

SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

Замовляйте тôлько ті книжки, котрі бачите въ послѣднôмъ числѣ „Свободы".

Пишѣть выразно.

Замовлень на суму менчу якъ долара не принимае ся.

Фармы! Фармы!

Остогидло вамъ въ майнахъ и фабрикахъ робити? Хочете мати свободу и забезпечену будучнôсть? Коли такъ, то купѣть собѣ фарму у Вирджініи, де вже много Русинôвъ, Словакôвъ и прочихъ Славянъ поселилось.

Є тамъ добра земля, на котрôй все родить ся, що посадите або посѣете. Здоровый воздухъ, здорова вода, легка зима и не гориче лѣто. Маемо фармы у Вестъ Вирджініи, Мериландѣ, Минесотѣ, Каролайнѣ, Висконзінъ и Пенсилвеніи. Продаемо ихъ вôдъ 5 до 15 долярôвъ за акеръ. Добрі услôвя для всѣхъ, хто хоче купити.

Пишѣть на адресу:
John Jelinek,
1116 Pine Alley, Braddock, Pa.

Вылѣченый зъ 10-лѣтнои задавненои пропуклины.

Дж. Е. Ивенсъ, тяжко працюючій коваль въ фабрикахъ пороху въ Wapwallopen, Pa. розказуе історію, котра зацѣкавить многихъ.

„Саме въ цвѣтни минуло 4 роки, якъ я зголосивъ ся до дра О'Мали для лѣченя подвôйнои пропуклины. Мôй станъ бувъ грôзный, а займати ся працею приходило менѣ дуже тяжко. Лѣкарѣ, коли мене оглянули, говорили, що се глупе думати собѣ будьто-бы пропуклина дала ся вылѣчити безъ ножа и операціи (противъ чого я сильно протестувавъ, предвиджуючи небезпеку и лякаючись наслѣдкôвъ). Ажь по прочитаню оповѣстки въ однôй часописи про вылѣчене пропуклины черезъ д-ра О'Малия, пôшовъ я порадити ся до єго канцеляріи. Вôнъ увѣрявъ, що може мене вылѣчити, та я недовѣрявъ. Теперь одначе не маю слôвъ высказати свою дяку. Можу смѣло сказати кождому, що я зовсѣмъ здоровый, а вылѣчили мене безъ ножа и операціи. Не ношу паскôвъ за послѣдні 4 роки и роблю все ажь мило. Дякую за се Богу и д-ру О'Мали. Почуваю ся до милого обовязку подати се все до публичнои вѣдомости, щобы тымъ, котрі нездужають теперь, дати помôчну раду".

Джанъ Ивенсъ, Wapwallopen, Pa.

Пôдвязки нѣколи не вылѣчать килы.

Кождый мущина, женщина и дитя можуть бути вылѣчені зъ пропуклины безъ болю и перепонъ въ праци моєю хемічно-електричною методою.

Я є одинокій специялистъ, що можу заручити недужому, що его вылѣчу, а хочь недуга була иногдѣ сильно задавнена, я вылѣчивъ кождого. Нарôдъ подивляє моє вышколенє въ лѣченю и мае велике довѣрє до мене.

Порады удѣляю безплатно. Хто не въ силѣ заплатити за лѣченє наразъ, я радо зажду. Мои цѣны низькі.

Дръ О'Мали

Головный офісъ, де бесѣдуе ся славяньскою бесѣдою є на 158 S. Washington Str. y Wilkes-Barre, Pa.

Філіяльный офісъ (де вправні лѣкарѣ лѣчать недужихъ моимъ чудеснымъ Хемічно-Електричнымъ способомъ): Scranton, Pa., 134 Washington Ave.

По илюстрованні книжочки о лѣченю пропуклины пишѣть до Wilkes-Barre, Pa. Шлемо ихъ даромъ.

— Хочете правовати ся, выставити кому повномочіе, купити або продати маетокъ, достати сплатокъ, сколектовати грошѣ вôдъ довжникôвъ або увôльнити ся вôдъ войсковои екзекуцирки, пишѣть до John-a Nemeth-a 457 Washington St. New York, N. Y. Вôнъ вамъ всьо зробить якъ найлѣпше и скоро.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ ростресені. Такожь робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґварантуе.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,

—адвокатъ,—

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Єго офісъ въ Scranton, Pa. е на 303 Spruce Str. Але до Скрентонъ приѣзджае тôлько кождого понедѣлка и четверга вôдъ годины 6-ои до 8-ои вечеромъ.

Всѣ справы американьскі въ повѣтахъ: Люзерне и Лякована.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правні паперы и повномочія.

C. M. HATHAWAY,

аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.

Колектуе такожь грошѣ за рентъ. Мае два домы до ренту на Race str., три домы на продажь на Hill str., домы до мешканя або на продажь на Blakely, Olyphant, Pa.

ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА.

Янъ Фишеръ

Новый Банково-Шифкартовый Дôмъ

отвореный кождого дня вôдъ 7-ои рано до 9-ои вечеромъ пôдъ ч. 713 Front St., Catasaqua, Pa.

Засылае, купуе и продае старокраеві грошѣ.

Приймае грошѣ до переховання и звертае ихъ кождого часу.

Шифкарты продае до всѣхъ портôвъ Bremen, Hamburg, Rotterdam, Antwerp и на Анґлію за ту саму цѣну що и компанія.

Продае всѣлякі молитвенні и забавні книжки.

Провадить чисто славяньскій, христіяньскій бизнесъ. Вôдвѣдайте его.

Вôнъ е такожь Notary Public — потверджае и выробляе всякі старокраеві контракты скоро и безпечно.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ

РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ

246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.

Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечеръ, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашь? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

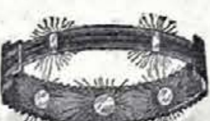

Гиґієнічный Електричный Поясъ!

Поручовавый лѣкарями, 5000 свѣдоцтвъ 5000 сталыхъ вылѣчень, понадъ 5,750 000 теперь въ ужитю.

Лѣчить сейчасъ: Руматизмъ, невральґію, бôль головы, епілептичні корчѣ, хоробы почокъ и селезѣнки нестравность, загальне ослабленє, слабости жѣночі, утрату мужескои силы, хронічне розвôльненє холоднôсть нôгъ, безсонницю бôль крижей, чуте змученя, печенє коло серця и нечисту кровь. Лѣчить зарôвно мущинъ и жѣнки.

Наша знижена цѣна $1.00 дае всѣмъ можнôсть его набути. До замовленя повиненъ бути долученый 1.00 доляръ почтовымъ переказомъ або въ реджістрованôмъ листѣ. Зъ кождымъ поясомъ посилаемъ вказôвки въ московскôй мовѣ.

C. F. ZARUBA & CO.
L 104 309 N. 4th St. Dep. Sv. Clarksburg. W. Va.

СВѢТОВА ВЫСТАВА ВЪ ST. LOUIS

Кождый, хто зъ Братôвъ-Русинôвъ приѣде звидѣти славну свѣтову выставу въ St. Louis, Mo. нехай не пожалуе зайти до

первôрядного руского салону

АЛЕКС. ВАЛЕВСКОГО

а тамъ знайде все здорові напитки та циґара, а що найголовнѣйше: добру пораду, помôчь и услугу черезъ цѣлый часъ.

Такожь пригадуе ся ласкавôй памяти, що спродае тані а добрі шіфкарты и высилае грошѣ до краю.

Aleksander Walewskyj,
172 Sidney-Street, St. Louis, Mo.
Bell 'Phone Blue 1254.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

JOHN J. CAMPTON

Католицкій похоронникъ.

Вынаймае тано керичѣ
— ту и на околицю. —

410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРІИЛЪ МАЛИНЯКЪ

WHOLESALE

Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Beer

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ

Въ Шамокінъ, Па. мешкае
руській кравець

ПЕТРО КУЗМИЧЬ

425 N. Shamokin str.

Робить вôнъ всѣлякй убраня мужескй складно и дешево.

Хто у него замовить убране, нѣколи того не пожалуе.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО

готельничій

na River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнй склянки доливае.
Є цигара, е и галя
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяты!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода и пораду. де най лучше ку! ити шифкарту

Dr. F. J. Meek,

(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖІНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породі дізнають особлившої опіки.

Офіс: 227 N. Shamokin Str. SHAMOKIN, PA. — Телефон Nr. 1673

Юліянъ Копистяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI)

424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлѣпшй напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки досконалй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька!

ST. HERMANS BENEVOLENT Society. ORGANIZED FEBR. 1888 ROCHESTER, N.Y.

Выробляе братскй машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнникъ и пробкивысылаедаромъ.

Можете писати до насъ по руски, словеньски або польски.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

Друкарня „Свободы“

ВЫКОНУЄ:

ТИКЕТЫ, на пікніки, балѣ, выгравки, представленя,
ПАПЕРЫ листовй,
КОВЕРТЫ для братствъ и поодинокихъ людей,
СТАТУТЫ братскй,
КНИГИ параф. и братскй,
КНИЖКИ колекторскй, братскй и т. п.,
ПЛЯКАТЫ,
ЦИРКУЛЯРѢ

и взагалѣ всѣ роботы друкарскй

!!!СТАРАННО, ТАНО И НА ЧАСЪ!!!

АДРЕСЪ: **SVOBODA,**
BOX 353, SCRANTON, PA.

ИВАНЪ ГЛОВА

JOHN GLOVA (POSTMASTER)

— въ —

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрѣбнй речѣ до житя. якъ также можна купити убраня майнерскй и звычайнй.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и безпечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.

SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

ПЕРША РУСКА БУЧЕРНЯ ВЪ SCRANTON, PA.

Михайла М. Югаса

314 THIRD STREET

Хочешь купить добре мясо,
Шинку чи смачныхъ ковбасъ,
Не трать брате грошей й часу,
Лишь пытай ся, де бучеръ Югасъ.

Вôнъ всѣляке мясо мае,
Зъ людьми красно розмовляе
И поруски, по словеньски,
По анґлицки и по польски.

Зъ него Русинъ, бучеръ славный,
Къ добрôй справѣ всегда справный,
За рускій нарôдъ крѣпко стоить,
Вражды людской ся не боить.

Тожь Русинамъ треба знати,
Що єго тре пôдпирати;
Красно зважить, въ папѣръ запакуе,
Бучерня чиста, ажь ся серце радуе.

Мы, Руснаки не жалуемо,
Вôдъ Югаса все мясо купувати будемо,
Бо вôнъ у Scranton найлѣпше мясо мае,
О тôмъ кожда дитина навѣть добре знае:

Тожь милй братя, нѣкуда ся не волочѣть,
До найлѣпшои бучерни до Югаса ходѣтъ
Добре, тано, справедливо
Чисто, смачно и уцтиво!

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co Ld.

— въ —

SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $5,500.00

Заряджують нимъ:

Н. Габура, М. Колодѣй.

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы єго певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту“ и скоро а безпечно пошле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôднои бабки на весѣлю.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three mouth s subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

ГАРМОНІЕ!

Найлѣпшй, найсильнѣйшй и найтаншй гармоніи можете дôстати у мене. — Пишѣть по великій цѣнникъ зъ образками, въ котрôмъ найдете, машинки до друкованя, годинки, що кукають и грають, гуслѣ, басы, клярнеты, краевй файки, бритвы, печатки и много другихъ новыхъ а потрѣбныхъ рѣчей.

S. KELTONIK, PUNXSUTAWNEY, PA.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ

TROMETTER'S

(Трометеръ)

при Рединьскôмъ дипѣ въ Shamokin, Pa.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій спосôбъ, дуже смачно. Услуга солидна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

ОТВОРѢТЬ ОЧИ И ЧИТАИТЕ,

А ЩО ПРОЧИТАЄТЕ, ТО ТОЄ ДОБРЕ ЗАПАМЯТАЙТЕ.

Кто буде тримавъ ся тыхъ кôлька вѣршôвъ, той скорыстае богато.

Єсли сте хвори, то уважайте на тое, якому докторови даете лѣчитись. Суть докторы, котрй оголошують себе за краевыхъ и Богъ знае за якихъ ще тамъ — и хвалять ся, що они можуть вылѣчити Русинôвъ. Такй докторы лѣчать звычайно краянôвъ такъ, що беруть вôдъ нихъ великй грошѣ, але помочи ніякой неможуть дати, понеже мало мають вѣдомости и практики.

Не вѣрте тымъ докторамъ, котрй оголошають ся, що кончили студія въ Вѣдни, Парижѣ, Льондонѣ и т. д., бо се имовѣрне баламучене легковѣрныхъ краянôвъ щобы ихъ вызыскати.

Єсли отже потребуете лѣкарской помочи, то зголосѣть ся до добре звѣсного и правдивого лѣкаря, котрый уже вылѣчивъ тысячи людей, чимъ далъ довôдъ, що заслугуе на довѣріе и добре имя, якимъ гордить ся и тымъ власне е:

Професоръ Коллинсъ.

Вôнъ лѣчить всякй слабости, такъ внутрѣшнй якъ и верхнй зъ великою зручностію. При тôмъ застерѣгае прозорливôсть тымъ паціентамъ, котрй были лѣченй тыми докторами, котрй беруть ся лѣчити а не вылѣчать, щобы на часъ удали ся до него. **Професоръ Коллинсъ** мае свôй властный великій заводъ для лѣченя хорыхъ пôдъ назвою:

PROFESSOR COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE.

Той заводъ лѣченя величае ся добрымъ именомъ по цѣлôй Америцѣ. Где тôлько не пôйдете всюда за него почуете и всюда знайдете людей, котрыхъ **Проф. Коллинсъ** вылѣчивъ зô всякихъ тяжкихъ и небезпечныхъ недугъ.

Єсли Васъ други лѣкарѣ неможуть вылѣчити, то зголосѣть ся зъ довѣріемъ до ПРОФ. КОЛЛИНСА особисто або пишѣть до него по руски. Вôнъ зъ опису познае рôдъ и причину слабости и можете быти певнй, що Васъ вылѣчить. Єсли ваша слабôсть покаже ся невылѣчимою, то вôнъ нехоче вôдъ Васъ ани одного цента.

Не выдавайте грошѣ на всяки патентови лѣкарства, и не наражайте Ваше здоровле на небезпеченьство а єсли сте хорй, то безъ ваганя пишѣть до ПРОФ. КОЛЛИНСА, бо єсли вôнъ Вамъ непоможе, то дармо Вамъ удавадись до другихъ лѣкарôвъ.

Не звертайте уваги на обманьчивй оголошеня, бо они Вамъ здоровле не дадуть; здоровле Вамъ може привернути тôлько той, що посѣдае добру практику и знае лѣкарства.

Проф. Коллинсъ мае тысячи листôвъ вôдъ выздоровленыхъ паціентôвъ, котрй єму дякують за выздоровлене. Ось подаемо где котрй зъ тыхъ листôвъ:

Нестравнôсть, вомѣты, твердый жолудокъ и т. д.

Поважаный пане Коллинсъ! Зъ вдячностію повѣдоляю васъ, що лѣкарства вôдъ васъ я получила и ще неужиламъ всѣхъ, понеже не было потреба, бо по кôлькохъ ужитяхъ, почуламъ ся цѣлкомъ здоровою и щастливою, тожь прошу пріймѣть слова правдивой вдяки! Я за разомъ буду старатись якъ найбôльше розширити мѣжь знаемыми вашу лѣкарску вѣдомôсть и правдиве лѣчене всякихъ недугъ. Ще разъ дякую сердечно. Зъ поважанемъ, **Марія Бугуцка,** 706 Exchange Str., Buffalo, N. Y.

Вылѣченый зъ застарѣлой жолудковой слабости.

Дорогій пане Проф. Коллинсъ! Дякую вамъ найперше за труды и добродѣйство, що были сте ласкавый вылѣчити мене зъ тяжкой жолудковой слабости, на котру терпѣлъ я бôльше якъ чотыри роки и нѣгде помочи дôстати немôгъ ємъ тôлько у васъ. Єслибъ не ваша помôчь, то певно мусѣлъ бы я закôнчити своє житє. Я хотѣлъ до васъ писати, але мня другй вôдмовили, що вы мене не въ станѣ вылѣчити. Нынѣ однакъ я переконавъ ся, що тôлько вы можете вылѣчити навѣть и тыхъ, которй на тысячи миль суть вôдъ васъ вôддаленй. Буду молити Бога за ваше здоровле. **Тома Гôрчинскій,** 41 Ohio St., Joliet. Ills.

Єсли мешкаете далеко, то опиште Вашу слабôсть въ листѣ и зашлѣть до ПРОФ. КОЛЛИНСА, а вôнъ Вамъ вôдповѣсть чи Васъ може вылѣчити и єсли такъ, то Вамъ пôшле лѣкарства що Васъ вылѣчать.

Єго заводъ є кождого дня вôтвореный вôдъ 10. год. рано до 5. год. по пол. Въ вôвторокъ и пятницю вôдъ 7. до 8. вечеръ. Пишѣть по руски пôдъ адресою:

PROF. DR. E. C. COLLINS,
New York Medical Institute,
140 W. 34th Street, New York, N. Y.